

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség: VIII., Rökk Szilárd-utca 9.
Kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Zichy János akciója.

Budapest, október 5.

(v.) Ma már valamivel többet tudunk a gróf Zichy János pártalakítási törekveiről, mint amennyit a zászlóbontáskor a nyilvánosság elé vitt óvatos formulák révén belőlük megérthettünk. Akadt ugyanis két nevezetes kommentátora a gróf Zichy János nevezetes cikkének. Akkor csak sejtettük még, hogy aminek a rettenetesen óvatos körülírására a szerző akkora gondot fordított, az bizonyára olyan szándék, amely teljes nyíltsággal nem vallható be. Most már az időközben napvilágra jutott két magyarázat ezt a sejtelmet nemcsak igazolja, hanem bizonyossággá is emeli. Valóban, anélkül, hogy a gróf Zichy János publicisztikai értékét csökkenteni akarnók, elmondhatjuk, hogy ez a két magyarázat használhatóbb anyagot nyújt a politikai vitatkozásnak, mint maga a cikk, amelyet magyaráz.

Az egyik magyarázatot a *Vaterland* szolgáltatta. Ez a hirhedt bécsi újság, amely nemzeti törekvéseinket állandóan leszólja még ma is, idestova negyven esztendővel a kiegyezés megkötése után. Magyarországnak állampolitikai önállóságát következetesen elszakítja s hazánkat állandóan az egységes osztrák császárság szélesebb önkormányzatu tartományául szerepelteti, ez a magyarfaló ultramontán újság a legnagyobb melegséggel fog-

lal állást a gróf Zichy János vállalkozása mellett. A *Vaterland* lelkes rokonszenve nekünk tökéletesen elégedő. S elegendő a magyar közvéleménynek is. Elegendő a józan gondolkodású magyar katolikus közönségnek is. Amit a *Vaterland* szeret, az a magyar nemzet érdekeinek csak ártalmára lehet, mert a *Vaterland* gyűlöli a magyar nemzetet. Amit a *Vaterland* jónak talál, az csak bontó és gyengítő hatású lehet reánk nézve, mert ez a lap megfojtaná hazánkat egy kanál vízben, ha tehetné. Zichy pártalakítási törekveiről már az első híradás pillanatában azt mondtuk, hogy sikerülk szétrepesztené a magyar közéletnek nemzeti és társadalmi egységét, mert a katolikus tömörülés mulhatatlanul maga után vonná a többi felekezetnek ugyancsak felekezeti alapon való tömörülését s ilyen módon a politikai kérdések helyett, amelyekben a kölcsönös kapacitálás lehetséges, a kapacitálhatatlan vallási szenvedélyek uralkodnának közéletünkön. A *Vaterland* is ugyanezt a hatást várja a gróf Zichy János akciójától. S ugyanolyan okból örül neki, amely okból a magyar közvélemény hazafiui és politikai lelkiismeretének e vállalkozástól vissza kell rettennie. Nekünk egységes Magyarország kell s ezért tartjuk a Zichy vállalkozását veszedelmesnek. A *Vaterland* züllő Magyarországot kíván látni s ezért helyesli és támogatja a gróf törekvéseit. A

Vaterland magyarázata után sokan fognak tisztábban látni, mint azelőtt, amikor csak a gróf Zichy cikkét ismerte a nyilvánosság. Vajha kiterjeszkedne ez a tisztább látás gróf Zichy Jánosra is.

A másik kommentár névtelenül jelent meg, de némelyek a magyar katolicizmusnak egy nemrég feltűnt, ragyogó dialektikájú s kétségtelenül fényes tehetségű szószólóját vélik benne felismerni. E magyarázat szerint a gróf Zichy János-tervezte pártalakulás Magyarországon ugyanazt a szerepet vinné, amelyet a katolikus centrum-párt visel a német birodalomban. Gróf Zichy János tehát mint a magyar *Windthorst* volna értékelendő. Hát bocsánatot kérünk, ez borzasztóan konfuzus dolog. A németországi centrum-pártnak a Bismarck könyörtelen kulturharcra adott életet, tartalmat és létjogosultságot. A római egyház a legkeményebb megtámadtatás ellen a katolikusok politikai tömörítésével védekezett. Volt is rá oka. Hiszen Bismarck határt nem ismerő zordsággal vitta meg ezt a küzdelmet. Szakitott a Vatikánnal, törvényhozási és rendőri rendszabályokkal sújtotta a Rómának engedelmeskedő püspököket és papokat, az egyházat kiszorította az iskolából, kényelmetlenül vált szerzetesrendeket az állam területéről kiűzőt. E kegyetlen harc ellen állította *Windthorst* sorompóba a centrum-

T Á R C A.

Uti nóták.

I.

Befődte lelkemet és Páris
Muzsikás, halk, szomorú este,
Eltévedtünk... A nagy Bois-ban
A kocsim az utat kereste,
És mintha rólunk ki se tudna,
És mintha minket ki se várna,
Baktattunk álmos gördüléssel...
Nagymessziről zúgott a lárma,
A fákon át hivatka a mécskek,
Szomorú volt nagyon a lelkem,
A kocsis nótát füttyörészett...

Nagy éjszakába mintha hullnánk,
Csoda-világba, végtelenbe,
Uj, titkos földre, új időbe,
Uj létezésbe, új jelenbe,
Szent árnyak kerengtek előttünk...
Hahó, kocsis!... Kis, fehér házba!...
Amott, amott! Hahó! Repüljünk!
Hajts! Hajts!... A multba, ifjúságba!...
Ott! Látom!... Jaj!... Villámos élet,
A nagy Babel utjára hágtunk...
Sirtam. A kocsis füttyörészett...

(Páris.)

II.

Ahol mások élnek, szeretnek,
Én eljöttem oda — betegnek,
Csókot temetni, álmodni,
Nyugodt partokon nem nyugodni.

Mindig a holnapra mosolygok,
Elvágyom onnan, ahol bolygok,
Ugy vágytam ide s most már szállnék!...
Őh én bolond, bus, beteg árnyék.

(Nizza)

Ady Endre.

Katonák a Parnasszuson.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Ábrányi Emil*.

I.

Cyrano és Balassa Bálint.

A *Cyrano*-premiére után sokan úgy találták, hogy *Cyrano* de Bergerac és Balassa Bálint erősen hasonlítanak egymáshoz. Sokan még tovább mentek és határozottan megállapították, hogy Balassa Bálint a magyar *Cyrano* de Bergerac és *Cyrano* de Bergerac a francia Balassa Bálint.

Én a magam részéről ezt a hasonlóságot nem irhatom alá.

Egy rövidke mondatba belefér, amiben hasonlítanak: katona volt mind a kettő és verseket

írt mind a kettő. Ellenben egy pár újság-hasábot teleírhatnánk azzal, amiben nem hasonlítanak, amiben különböznek egymástól. A hasonlóság pusztán véletlen. A különbség kiterjed mindenre, amit jellemnek, véralkatnak nevezünk. Mindenre, amiből két ember pályafutása jellemük, véralkatuk révén kialakul. Sőt az élet külsőségei, a sors, a véletlen szempontjából is rengeteg nagy a különbség köztük.

Cyrano de Bergerac nemes ugyan — csak úgy kerülhetett a gascognei kadétközé — de szegény, mint a templom egere.

Balassa Bálint nemes és gazdag ur. Fia és örököse Balassa Jánosnak, a honti főispánnak, aki három nagy uradalom — Kékkő, Divény és Somoskő — jövedelmével rendelkezett.

Cyrano csunya ember, aki hosszú, formátlan orra miatt folytonosan duellál és egy csomó gavallért a másvilágra küld.

Balassa Bálint gyönyörű férfi. Sokkal szebb még annál a *Neuville* Christiánnál is, aki a negédes Roxánt meghódította. Arca hódító, termete daliás. Valóságos Antinous sárga csizmában és zsinóros mentében.

Cyrano — rutnája tudatában — asszonyokkal szentkört rendkívül félénk. Tartózkodás olyan nagy foku, hogy csaknem szüzi életet él a briliáns gascognei fiuk közt.

Balassa Bálint forró véru és csapodár. Nem riad vissza semmiféle kalandtól. Az asszonyok szeretik és ő is szereti őket válogatás nélkül. Noha csak egy igazi ideálja van, akit mély, tra-

pártot. Hát vajjon Magyarországon van-e kulturharc az egyház ellen? Diplómáciai összeköttetésünk a Vatikánal fennáll, még pedig oly mértékben, hogy a római kuria tiltakozása folytán a magyar király visszavonja egy általa már végrehajtott érseki kinevezésnek ünnepélyes aktusát s új alkudozásokat kezd a szentszékekkel, amelyek egy Rómában is kedves főpap kinevezésével végződnek. A katolikus iskolának nálunk az egyház feltétlen ura. Püspököket és papokat a Róma iránt való engedelmesség miatt az államkormányzat felelősségre nem von. Ami pedig a szerzetesrendeket illeti, azokat nem-hogy kitudszkolnók, hanem tétlenül nézzük, mint sompolyognak be a külföldről, szereznek itt a holt-kéz számára fekvő birtokot és kerítik hatalmuk alá idegen alattvaló létükre nevelőintézetek révén a lelki hatalmat a nemzet ifjúságának tetemes része felett. Hát ami Németországban a kulturharc során történt, mindannak nálunk nyoma sincs. E helyett van nálunk sok olyan, ami ha Németországban lett volna, akkor ott centrum-párt sohasem keletkezik s Windthorst maga is beáll az állam-eszme ama feltétlen hívei közé, akik a felekezetek politikai szervezkedését elítélik. Van nálunk az egyháznak nemcsak teljes szabadsága, hanem a káptalanoknak és püspökségeknek mesés vagyona és rengeteg jövedelme, a katolikus főpapságnak ex offo törvényhozói hatalma s akkora politikai ereje, amilyennel az ország egyetlen más tényezője sem rendelkezik. Jó lélekkel mondjuk s készek vagyunk bármikor be is bizonyítani, hogy jólét, anyagi és politikai függetlenség, szellemi szabadság tekintetében a katolicizmusnak sehol a világon még csak megközelítően sincs olyan jó dolga, mint nálunk Magyarországon. Hát mi szükség akkor ezen a földön arra a cen-

trum-pártra, amely Németországban is csak a kulturharc ellen való védelmi eszközül lépett életbe?

Hiszen gróf Zichy János az egyházpolitikai törvények dolgában a mérsékelt felfogás híve. Volt is ezért mit hallania ultramontán barátaiktól. Ő tehát nem akarhatja azt, hogy a revízió erőszakolással a magyar államhatalom belekergettesse a kulturharcba. Konzeratív ember létére ő semmi egyebet nem akarhat, mint ama jelenlegi állapot konzerválását, amelynél külfömbet az egyház sehol a földkerekségén nem élvez. Nos, ha egyebet nem akar, akkor semmi célja sem lehet a katolikus centrumnak Magyarországon. Aki ágyukkal ront be egy békés műhelybe, ahol őt senki megtámadni nem kívánja, boldogot cselekszik. Sőt veszedelmet és kárt is okozhat, mert az ágyuk elgázolhatnak hasznos szerszámokat s látásuk olyan izgalomba ejtheti a békés munkájukban megzavartakat, hogy aztán igazán harc lehet belőle. Kulturharc nálunk nincs s hogy legyen, azt senki nem kívánja. Ennélfogva semmi szükségünk Windthorstokra, centrum-pártokra s egyéb ilyen kísérletekre, amelyek épp olyan komikusak, mint ha ragyogó verőfényben kifeszített esernyővel jár az ember vagy mint amikor a tűzoltóság nagy dérral-durrall olyan ház elé terem, amelyben nyoma sincs a tűznek.

Ez az egyik szempont. A másik pedig az, hogy magában a német katolicizmusban is, amely pedig igazán csak a centrum-pártnak köszönheti a kulturharcban kivívott diadalát, mindinkább terjed az a meggyőződés, hogy a centrum-párt több kárt tett, mint amennyi hasznot tehetett. A német katolicizmusnak legkiválóbb szellemei, élükön Kraus Xavér Ferencel, egész irodalmat teremtettek, amely ama felfogást terjeszti, hogy a centrum-párt alakulása és műkö-

dése kiszorította a német katolicizmusból a vallási tartalmat, hogy politikai tartalmat csempészsen ennek a helyébe, e révén elsorvasztotta a hitélet ideáljait, megszegényítette a lelkeket, az oltárt a vizsga kutforrásából a politikai érdekek szervezeti központjává alakította át, a szöszékből, amelytől a tétovázó lelkiismeretek irányításukat várják, pártpolitikai szövet csinált s mindez által elvilágiasította s isteni rendeltetésétől földi érdekek javára elidegenítette az egyházat. Hatalmas áramlat él és dolgozik a német katolicizmusban e reformirányzat szolgálatában. Jelszava az, hogy a politikai katolicizmus ártalmára van a vallásnak, habár használni látszik az egyháznak s mivel az egyház üdvére nem lehet az, ami a hitnek kárára van, ennélfogva szakítani kell a politikai katolicizmussal s vissza kell ujjra térni a vallási katolicizmushoz. Ime, Németországban a centrum-párt feloszlását sürgetik az igazán jó katolikusok, akik az egyház hatalmi érdekeinél fontosabbnak érzik a keresztény vallás ideális hivatását. Hát akkor minálunk, ahol az egyházat az állam nem szorongatja, mi értelme volna egy magyar centrum-párt erőszakolásának? Hacsak a Vaterlandnak nem akarnak vele örömet szerezni...

BELFÖLD

Az első ülés. A nyári szünetnek vége. Még néhány napjuk van a t. Ház tagjainak, hogy elbucuzzanak otthoni barátaiktól vagy végig-gondolják a pihenés napjainak kellemességeit, aztán, hétfőn délelőtt tíz órakor megkezdődik a parlamenti munka ideje. Az első ülésen egyébiránt nem fognak nagyon elfáradni a kipihent elmék, mert a hétfői ülésen Perczel Dezsőnek lesz csak dolga. A szokásos előterjesztések után a házelnök csak napirendi indítványt tesz a következő ülés napirendjére nézve. Az előterjesztések közt van a miniszterelnök átíratva a szünet

gikus hűséggel imád és aki sohasem lehet az övé: Losonczi Anna.

Cyrano finom satirikus. Iskolázott fő. Felvilágosodott elme. Filozóf és természettudós, aki az ateizmus határán jár. Inkább tanult és eszes, mint naiv és közvetlen. Inkább vigjátékot, tragédiát, fantasztikus regényt és filozófiai elmélkedést ír, mint lírai verset. Rimes írásaiban hódol a precieus-modornak. Több bennük az ékes, a cifrázatos, mint a keresetlen őszinteség.

Balassa Bálint egészen a szív embere. Lírai költő Isten kegyelméből. Ömlik belőle a dal, gazdagon, könnyen, kristálytisztán, mint a meleg forrás. Lírája csupa érzés, csupa bensőség, ha játszi, ha pajkos, ha szomorú, ha szenvedélyes, ha keserű panaszokban kitörő. A naiv poéta-lélek csalogányhangja szól belőle, akár a távollevő kedves után sováro, akár a végvárak dícséretes serégét magasztalja, akár az Istenhez fohászkodik. Igazán szerelmes, igazán vallásos. Szerelme a sors csapásai alatt, a szív sokféle viszontagsága és hajótörése közt is megtartja fényes zománcát, úde frissességét. Vallásossága érintetlen a tudás, a filozófia hervasztó székszeisétől.

Cyrano — aki 1619-ben született, amikor Balassa Bálint már negyedszázados halott volt — Descartes híve és Gassendi tanítványa. Gondolkodó és kételkedő.

Balassa Bálint a reformáció híve, a szoltáros Dávid tanítványa, aki bugzó hévvel, kétkedés nélkül könyörög szorongattatásaiban az egek urához.

Cyranoiban a virtuóz párbajvívő egyesül a virtuóz stilisztával; a vére szomjas lovag az irodalmi dícsőségre szomjazó academiciennel.

Balassa Bálintban a szerelmes, öröklő lángoló trubadur olvad össze a hitbuzgó patriótával, aki Esztergom ostrománál halálos sebet kap a keresztény Isten és a haza dícsőségre. Írói dícsőséggel nem törődik. A Balassa-strófa megteremtőjét nem élteti az a felségs kiliatás, hogy idővel egy versformát róla fog elnevezni a magyar irodalomtörténet.

Ime Cyrano de Bergerac és Balassa Bálint. Van-e hát köztük erős hasonlóság? Nem állíthatom-e teljes joggal, hogy a két ember jelleme, szíve, véralkata, testi és lelki mivolta minden komoly összehasonlítást kizár?

II.

Magyar testőrök.

Szeretem a gascognei fiukat. A róluk szóló románc elragadó és táborjelenetűk a Cyrano negyedik felvonásában gyönyörű. De a gascognei kadétoknál, akik Arras falai előtt tömördek spanyolt és németet kaszaboltak halálra: százszor különbek a magyar nemes testőrök, akik egy nemzetet támasztottak föl halottaiból.

Volt-e valaha nemesebb és hasznosabb katonaság a magyar testőröké, akiket Mária Terézia 1760-ban kreált? Könyv szokik a szemembe, ha rájuk gondolok. Azzal a szándékkal gyűjtötték őket a bécsi Burg trónusa köré, hogy a bécsi ud-

var levegőjében végképp elmétedesdjének, végképp elszakadjanak a hazájuktól. És ők éppen ott ébredtek nemzetiségük erős öntudatára. Éppen ott egyesültek abban a szentségs fogadalomban, hogy elmaradt magyar népüket föl fogják emelni a múlt nemzetek színvonalára.

Ha muszáj, hát elhiszem, hogy a szép, szoknyás király, akiért a pozsonyi országgyűlés klaszvikus latinussággal kiáltotta el a vitam et sanguinem, szerette hűségs magyarjait. De az egészen bizonyos, hogy még jobban szerette az egységs birodalmat, még jobban rajongott a német műveltségért. Magyarország koronáját hordta hajporos fején, de az volt a legforróbb óhajta, hogy a hűségs magyarok vetkőzzenek ki barbár nemzetiségükből, váljanak hűségs németekké, olvadjanak föl hűségs lojalitással a nagy német birodalomban.

Asszony volt ő felsége, tehát ügyes és ravasz. Nem erőszakal akart bódítani, hanem nyugas szavakkal, édes becözgetéssel. Testőrsereget állított föl a magyar nemes ifjak legjobbjáiból, hogy ezek a jó fiuk folyvást körülötte legyenek, folyvást a bécsi udvar levegőjét szívják. Az volt a reménye, hogy addig esiszolja, addig bódítja, addig édesgeti őket, amíg a fényes, a kegyeket árasztó német udvarban végképp megtájják a szegényes, a parasztes magyarságot. És így a magyar nemzet színe-java lassankint szívbenedekben átalakul a birodalmi eszme uszályhor-dozójává.

Circe és Kalipszó művészete lappangott a

alatt szentesített törvényekről és a jelentés *Vásárhelyi László és László* Menyhért volt képviselők elhunytáról. Bemutatásra kerül *Herczeg Ferenc* mandátuma. *Herczeg Ferenc* mindjárt igazolt képviselőnek jelentik ki, mivel képviselővé történt megválasztása óta a kérvényezésre fenntartott harmincnapos határidő letelt és ellene kérvényt be nem nyújtottak. A szünet alatt ötvenedik kérvény érkezett a képviselőházhoz, a legtöbb ezek közül az *élelmiszerek mesterséges drágulása* ellen kéri a képviselőház sürgős intézkedését. Valószínű, hogy az első ülésen terjeszti be *Tallian Béla* a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslatát, és a kormány többi tagjainak is lesz egy-két előterjesztése.

A keddi ülésnek már lesz egy kis pikantériája is. Mint értesülünk, a keddi ülésen, napirend előtt, *Polónyi Géza* Kőburg Lujza ügyében föl fog szólalni s föl hívja a kormány figyelmét arra a magatartásra, amelyet *Kőburg Fülöp* herceg évek óta tanúsít neje iránt. *Polónyi Géza* föl szólalásán kívül függetlenségi részről interpelláció is lesz ebben a dologban.

Kossuth Ferenc a fülöporszállás kerületben. E hó 16-ikán *Kun-Szentmiklóson* nagy ünnepség keretében fogja átvenni *Kossuth Ferenc*, a függetlenségi és 48-as part elnöke *Kun-Szentmiklós* városának diszpolgári oklevelét. Ez alkalomból több *Kossuth*-rái képviselő kíséri le *Kossuth* Ferencet a fülöporszállási kerületbe, ahol csak a napokban alakult meg a „Függetlenségi *Kossuth* Lajos párt.”

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as *Kossuth*-párt e hó 9-ikén vasárnap este 6 órakor tartja a nyári szünet után első értekezletét *Erzsébet-körut* 55. szám alatt levő körhelyiségében. Az értekezletet, melyen *Kossuth Ferenc* fog elnökölni, másnap délután 6 órakor folytatják:

KÜLFÖLD

Beszélgetés Lützow nagykövettel. Gróf *Lützow* nagykövet vasárnap *strelzhoi* kastélyában, ahol az olasz szerződések farradalmait pihen ki, a *Neue Freie Presse* küldött munkatársa előtt az olasz politikai helyzetről a következőképp nyilatkozott:

— Nem kétkedem benne, hogy mind az olasz, mind pedig a magyar és az osztrák országgyűlés elfogadja a szerződést. Az olasz kormány igen ügyesen, nem csupán hivatalnokokat, ha-

szép pragmatika-szankciós királynak ebben a politikájában.

Am ezzel a daliás nemes testőrökkel éppen úgy járt *Mária Terézia*, mint *Kalipezó Odisszeusz*szal. Mennél több mézes bort itatott velük a nimfa-császárné, annál jobban elfogta őket a hazafiság mómora. Mennél inkább felejtetni akarta velük a hazájukat, annál lángolóbb, annál féjaldalmasabb hűséggel ragaszkodtak hozzá. Férfiakkal szép asszony és *krinolin*os király még így meg nem járta. És őszintébb, lelkesebb, ujjongóbb kárörömöt semmi se okozhat nekem, mint *Mária Terézia* ő nagyságának ez a kolozs-zsallás fölsülése!

A puderes, nyafogó műveltség diós centrumában egyszerre csak műveletlen hazájuk képe tűnik eléjük. Fölvillan bennük a nagy érzés, hogy élvész a nemzet, amelyik tudomány nélkül való. És ezek a párduckacagányos gárdisták, akik azért vannak Bécsbe rendelve, hogy a *Mária Terézia* bájos testére vigyázzanak és elnémetesedjenek: ezek a gárdisták egyszerre tollat ragadnak és elkezdenek írni magyar nyelven. Rajongó hévvel, lázas lobogással versenyeznek egymással, hogy hazájuk nehézkes nyelvében meghonosítsák a könnyű, művelt tónust és ezzel a választékosabb, tisztább, dallamosabb nyelvvel kizorítsák Magyarország földjéről az idegent.

Bessenyei György, a gárdisták irodalmi vezetője, aki lánglelkével ezt a mozgalmat megindította, drámát ír *Budáról* és *Hunyádi Lászlóról*.

nem parlamenti tagokat is megbízott a tárgyalásokon való részvétellel; *Miraglia* szenátort és *Pantaglia* képviselőt. Ezeket úgy lehet tekinteni, mint a közvélemény, főként pedig egyes pártok szószólóit. *Pantaglia* például radikális. Különbö a parlament óriási többséggel bízta meg a kormányt a tárgyalások megkezdésével. Ugy *Olaszország*, mint *Ausztria-Magyarország* kénytelen volt felette rezerváltan viselkedni ebben a kérdésben, mert mindkettőnek életbevágó kérdései forogtak kockán és éppen ezért nem akartak egyszerre tulsokat dobni a mérlegre. Mindkét fél szívesen védte a maga álláspontját. Csak példának okáért említem, hogy *igy Luzzatti* az első pilanattól kezdve kerekben kijelentette, hogy a szerződésből semmi sem lesz, ha az az apuliai bortermelők érdekeit tekintve nem venné, másrésztől *Ausztria-Magyarország* megbízottai az osztrák, főként pedig a magyar bortermelők érdekeinek nyomása alatt állottak. Először az volt a terv, hogy az *Ausztria-Magyarország* részéről vámkedvezményt élvező olasz bormennyiséget 50.000 hektoliterről évenként fokozatosan csökkentik, úgy hogy végre teljesen megszűnt volna. De az olasz kormány inkább akarta, hogy 450.000 hektoliter kárpón néhány hónapja rövid időre kedvezményt. Természetesen egyidegibe *Olaszországban* és *Ausztria-Magyarországon* is lesznek olyanok, akik érdeksérelmekről fognak panaszkodni, de meg vagyok győződve, hogy rövid időn ezek a panaszok is el fognak némulni és mindkét kormány megkapja az elismerést, miután megselekedte mindazt, ami lehető volt.

A Németországgal és Svájcjal folyó tárgyalásoknál tisztán gazdasági nézponatok voltak irányadók, míg az olaszországi egyezkedésbe határozottan belezáratottak politikai momentumok is, mert a két állam szövetséges viszonyára fölötte károsan hatott volna egy köztük esetleg kikitörő vámháború.

Az orosz-japán háború.

Budapest, október 5.

Egy nagaskii távirat azt jelentte tegnap, hogy a japánok által *Port-Arthur* alá furt alagut elkészült. Azt is tudják a japán városban, hogy az ostromló sereg már használatba is vette azt. Ilyen aknajaratoknál azonban minden a legnagyobb titokban történik és a nagy titkot csak az óhajtott eredmény árulja el. Alkalmasint a táviratban összetévesztés forog fenn a futóárkokkal, amiket ilyen várostromnál építeni szok-

époszt *Mátyás királyról*. Ir tömárdek episztolát, ir egy értékes vigjátékot (*A filozófus*), ir történeti értekezést *Hunyádi Jánosról* és filozófiai értekezést a magyar nemzet történetéről. És végre ő az, aki első sürgött meg nyilvánosan egy magyar tudós társaság föllállítását, mert „idegen irodalmak segédelmével lehetnek a nemzetnek töbnnél-több tudosai, de a nemzetet egyedül saját nyelvén lehet mivelní.”

Báróczy Sándor, szintén testőr, utóbb ezredes, lefordítja *Calprenède* hétkötetes regényét, a *Cassandrát*, majd *Marmontel* elbeszéléseit. És magyar prózájának olyan a hatása, hogy *Kazinczy Ferenc* őszintén beismeri: „Bennem a szép-érzéklet *Báróczy* prózája ébresztette föl.”

Barcsai Ábrahám, testőr, kedves lírai verseket ír. *Báró Naláczy József*, testőr, francia tragédiákat ültet át. És *Czirják Mihály*, testőr, *Blin de Saint Mor* heroidjait fordítja sok szerencsével.

Milyen szép volna, ha támadna köztünk egy *Rostandhoz* hasonló tehetség, hogy remek darabot írjon ezekről a kedves, nagylelkű fiukról, akik százszor különbek a gascognei legényeknél! Ezekről a nemes testőrökről, akik Bécsben a magyar irodalom uttörő gárdájává alakultak és katonaléttükre nem a harcmezőn, hanem az irodalomtörténetben szerettek maguknak halhatatlanságot!...

Port-Arthurról egyébként még sok valószínűtlen hírt fogunk hallani, mignem meg fog jönni a legeslegutolsó hír is, amelyet többé senki sem vonhat kétségbe.

Az orosz források szerint természetesen ez sohasem fog bekövetkezni, de ha igaz volna is, hogy tartás siker koronázza Stössel vitéz ellentállását, annyi kétségtelesenek látszik a táviratokból, hogy *Port-Arthurban* már az inség és nyomor ütötte föl fejét. A várban az emberek ló- és öszvérhúst esznek; a levegőt rothadó hullák szaga fertőzti, az élelmiszerek fognak, úgy hogy a nőknek és gyermekeknek el kellett hagyniok a várost, de mindennél nagyobb baj, hogy nincs már ivóvíz *Port-Arthurban*. A vízvezetékét ugyanis elfoglalták a japánok és a vár lakói tengeri vízből szűrt vizet isznak és hogy mily nagy csapás ez a betegekkel és sebesültekkel megtelt városban, bizonyítja, hogy az oroszok kétségbeesett erőfeszítéssel iparkodnak a vízvezetékét újra visszafoglalni. Patakokban ömlik a vizért a vér *Port-Arthur* körül, mert a japánok tudják, hogy a vízhiány fontos szerepet fog játszani a kapitulációban.

Port-Arthur ostroma.

London, október 5.

A *Daily Telegraph* jelenti *Csifuból*: Az oroszok veszteségeit a *Magas-domb* körül lefolyt ütközethen 2000 fő halottra és sebesültre teszik. *Khinaiak* jelentése szerint a japánok az *Icsan-erőd* alatt az oroszok erős tüzelése közben nehéz ágyukat akartak felállítani. A sárga-tengeri japán torpedóhajórajt nagy viharok üldözték. *Sulyos sérüléseket* szenvedett és kénytelen volt a partokon védelmet keresni.

London, október 5.

A *Morning Post*nak jelenti *Sanghai*-ből, hogy *Port-Arthurban* már érzik az ivóvíz hiányát. Stössel tábornok, mint egy csifui távirat jelenti, *Port-Arthurból* kiutasította az asszonyokat és gyermekeket, hogy ily módon is megkönnyítse a helyőrségnek edellel való ellátását.

Pétórvár, október 5.

A *Novi Kraj* közli *Stössel* tábornok napi-parancsát, mely így szól:

Noha szigorúan eltöltöttem, hogy a tiszték kivételével bárkinek is szeszes italokat adjanak el, mégis nagyon gyakran részeg katonákat és polgárokat lehet látni. Mivel azt tapasztaltam, hogy a tiszték, akiknek támogatására számítotam rendeletem szigorú keresztülvitele érdekében, maguk szegik meg parancsomat és ők árusítanak el a katonáknak és polgároknak szeszes italokat: a jövőben mindazokat, akik parancsom ellen vétnek, a legszigorubbán fogom megbüntetni.

Karbin, október 5.

Beérkezett jelentések szerint az híhető, hogy *Kuroki* meg akarja kerülni bal-szárnyunkat, és úgy tetszik, mintha a japán hadsereg az oroszok központja felé akarna előrenyomulni. Az utolsó időben hír szerint japán csapatokat szállítottak partra. A japán szállítóhajók élelmiszereket visznek a *Jalu* torkolatához, onnan azokat dsunkákon szállítják *Sahecsibe* és kulik továbbítják *Fön-csuancsengbe*. *Sahecsibe* vezető közuti vasut építésén buzgógn munkálkodnak. Hír szerint a japánok több hidat vernek a *Liao* folyón. *Ciopejhónál* javítják a folyó mentén északra vezető utat. Számos kunguz bandának *Szinmintin* környékén való fellépésétől a japánok közeledésére lehet következtetni. A forgalom *Mukden* és *Szinmintin* között veszedelemmel jár.

A mandsuországi harctér.

London, október 5.

A *Mukdenből* érkezett legújabb jelentések szerint a japánok a legutóbbi időben megvál-

toztatták taktikájukat. Már nem haladnak előre, hanem védelemre tértek.

London, október 5.

A *Daily Telegraph*nak jelentik, hogy Mukdennél folytonosan vannak ütközések. A Hun folyó mellett lévő orosz állásokat megerősítik. A japánokat léggömbből figyelik. Ugyanennek a lapnak azt jelentik Mukdennél tegnapi kelettel, hogy mintegy 4000 japánból és kungzúból álló csapat Szinmintintől 30 kilométernyire van dél felé. A japánok a kungzúkat rendszeres sorkatonaságnak használják fel, mely minden nap részt vesz az ütközetekben.

Pétórvár, október 5.

A *Brsevija Vjedomosztii* jelenti Mukdennél tegnapi kelettel: A japánok kínaiakat szerződtek hadi szolgálatra és nagy csapatokat alakítanak. Ezeket a csapatokat kínai önkéntes felkelőknek nevezik.

Pétórvár, október 5.

Kuropatkin el van tőkévelve, hogy felhasználja a kedvező időjárást. Minden jel arra vall, hogy bosszút akar állani Liaojangérral. Az orosz tisztikar reméli, hogy a sereg hátrálása végre megszűnt s elérkezett az ideje annak, hogy szemtől-szembe álljanak az ellenséggel.

Orlov tábornok visszahívása.

Pétórvár, október 5.

Orlov vezérőrnagyot, ki Liaojangnál a 34. gyaloghadtestet vezényelte, visszahívták és beosztották a vezérkarhoz.

Kamimura Vladivosztk elött.

London, október 5.

A *New-York Herald* jelenti Tokióból, hogy Kamimura tengernagy hajóhadával a Koreai-tengerszorosban tartózkodik és cirkálóival állandóan szemmel tartja a vladivosztki kikötőt. Ilyen körülmények mellett egészen ki van zárva, hogy a vladivosztki flotta észrevétlenül kijusson a szabad tengerre. Vladivosztkóból japán kémek jelentik, hogy a vladivosztki orosz flotta sérülései sokkal súlyosabbak, mint az oroszok hivatalosan beismertek. Különösen a *Rosszija* és *Gromoboj* szenvedett igen súlyos sérüléseket. Több ágyú teljesen tönkrement és ezeket a vladivosztki arzenálból nem tudják pótolni.

Egy millió japán katona.

Páris, október 5.

Mukdennél táviratozzák, hogy az egyesült japán seregek folytatják előnyomulásukat. A japánok balszárnyán, azonkívül Jantaitól északra és Pintiku környékén jelentékeny segédszerepek érkeztek meg. A japán kormány azonban folyton mozgósít még és tokiói jelentések szerint az új véderőtörvény értelmében, amely nyomában hatályba lép, további 331.816 embert hívnak be hadi szolgálatra. E rendszabály következtében a jelenlegi mozgósítással kapcsolatban végül az imént említett szám kétszerese fog elérni, úgy hogy a japán haderő mindössze egy millió főre fog rugni.

A balti hajóhad.

Páris, október 5.

Több helyi lap pétervári táviratot közöl, melyben tévesnek mondják *Avelan* tengerészetiügyi miniszter lemondásának hírét. Azt is jelentik, hogy még nem állapították meg a balti-tengeri hajóhad kiindulásának határidejét és azt mindenesetre titokban tartják.

A kínai császári sirok.

Pétórvár, október 5.

(Hivatalos.) *Kuropatkin* tábornok tegnapi keletü távirata a következőket tartalmazza:

A kínai kormány ama panaszra következtében, hogy csapataink fákat döntöttek le a *Fulin* mellett lévő császári sirok szent berkeiben, megtekintettem ezt a berket és azt találtam, hogy a panasz alaptalan. A kert kerítésén belül, ahol az épületek és sirok vannak, csapataink nem dön-

töttek le fákat. Őrségeink a kapuban állanak és senkit sem bocsátanak be. 'A' tölem kikérdezett katonák, valamint kínai hivatalnokok, akikre a sirok védelme van bízva, nem mondtak semmi olyast, amiért csapatainkra lehetne panaszkodni. A csapatok számára való állások keresésekor nyílt tér teremtése végett, különösen a Hunho balpartján döntöttek le néhány tucat fát. A régi utak helyreállítások néhány fát a császári sirok körüli kerítésen kívül lévő erdőségekben is ledöntöttek. Báró *Stackelberg* hadtestparancsnok az utak szabaddáttelele előtt megkérdezte a sirok őrző hivatalnok véleményét. Ez a hivatalnok csak azt vélte, hogy a kerítésen belül ne irtsanak fákat. A kínai kormány panaszát teljes világításba helyezendő, jelentem, hogy a *Fulin* mellett lévő császári sirok el vannak hanyagolva és hogy a kerítés több helyen bedőlt. A kerítésen belül kínai lovakat és öszvéreket találtam, amelyek a hasadékokon kerültek be és a szent ligetekben legeltek. Azonkívül, amint később megállapították, egy *Fujan* nevű mandsu, aki hosszabb ideig a faluban mint a szent ligetek őre szerepelt, most börtönben van, mert a mukdeni lakóknak a szent ligetektől eredő fákat adott el.

HIREK

Budapest, október 5.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Lukács* György békésmegyei főispán az amerikai utjáról hazaérkezett székhelyére, Gyulára.

— Angol miniszter Budapesten. *Murray* skótszágai miniszter, az angol kabinet tagja Budapesten időzik, hogy a főváros nevezetességeit megtekintse. A miniszter ma az országos képtárban járt, ahol dr. *Térey* Gábor igazgató fogadta és kalauzolta.

— Apponyi üdvözlése. Gróf *Apponyi* Albertet Amerikából való hazaérkezésekor üdvözlőni fogja a főváros polgársága. A fogadás ünnepének rendezését az Országos Nemzeti Szövetség vállalta el, amelynek küldöttsége ma délelőtt fölkereste a polgármestert helyettesítő *Matuska* alpolgármestert s arra kérte, hogy a főváros hatósága lehetőleg nagy arányokban vegyen részt az ünnepes fogadtatásban. Az alpolgármester azt felelte, hogy ez iránt megteszi a szükséges intézkedést. — *Liverpoolból* jelentik, hogy gróf *Apponyi* Albert, az interparlamentáris magyar csoport tagjaival kedden délben Liverpoolba érkezett a *Cunard-Line Ivernia* hajóján. A magyar képviselők innen Berlinen keresztül e hét végén Budapestre érkeznek.

— Püspöki konferencia. *Vasary* Kólos bíboros hercegprímás, a püspöki kar tagjait konferenciára hívta össze. Az értekezlet október 19-én, a katolikus naggyűlést megelőző napon lesz a hercegprímás budavári palotájában. A konferencia napirendjén autonómiai és iskolai ügyek szerepelnek. A püspöki értekezleten *Vasary* hercegprímás fog elnökölni.

— Széll Kálmán és a D. K. E. Komáromban. A Dunántúli Közművelődési Egyesület *Széll* Kálmán diszelnök vezetése alatt október 12-én tartja meg közgyűlését Komáromban. *Pallavicini* Ede ögróf elnök és *Rákosi* Jenő másodelnök a közgyűlés és a vele kapcsolatos ünnepségekre a Dunántúli tizenegy vármegyéjének társadalmát meghívja. Október 11-én tartja a vármegye *Sárközy* Aurél főispán tízeves jubileumát, 12-én szerdán reggel tíz órakor 200 tanuló érkezik Komáromvármegye huszonhárom idegen ajku községéből, 11 órakor lesz a D. K. E. közgyűlése a megyeház nagytérében. A közgyűlés után tartják meg a Komáromvármegyei és Városi Múzeum-Egyesület naggyűlését s végül *Pécze* József és *Tóth* Lőrinc emléktábláinak leleplezésén vesz részt a D. K. E. A kereskedelemügyi miniszter a közgyűlési tagok számára kedvezményes vasúti jegyeket engedélyezett s azok igazolványa a Dunántúli Közművelődési Egyesület titkári irodájában (Rökk Szilárd-utca 2. szám) vehető át.

— Losoncz díszpolgára. *Pokorny* Norman lovassági tábornokot, volt kassai hadtestparancsnokot, a Losoncon állomásozó 25. gyalogezred tulajdonosát, Losoncz város képviselőtestülete mai közgyűlésén a város fejlődése körül szerzett kiváló érdemeiért egyhangulag díszpolgárává választotta.

— Cigánytemetés. A szomorú elborult délutánban ma különös menet vonult végig a Nagyzető-utcán, az Erzsébetvárosi templom felé. Vagy hatvan szál cigány lépegetett elől egy szomorú magyar nótát játszva s utánok méltóságosan, komolyan ballagtak a tollas fekete lovak az üveges-kocsival, amelyen egy aranyos, virágokkal elborított koporsóban fektült egy öreg brácsás: *Sallai* Károly. A Póvárosi Orfeum vidám vendégeit szolgálta az öreg a száraz fával, amíg egy napon kiesett kezéből a vonó. És a mamosorok éjjelek népe közül sokan ott voltak ma a gyászmenetben. *Tarka* selyemruhás lányok nagy kalapokban, könnyes szemekkel, akik oly sokszor énekeltek bele a banda szilaj nótáiba, melynek egy tagja volt az öregember, akinek koporsóján most egy bomlott huru brácsa fekszik. És ott voltak a barna arcú emberek, a különböző kávéházakból jöve s bánatosan ballagtak a halott kolléga után. És amint így mentek, a szomorú dalokba belecsendültek egyszerre a harangok s csodálatosan jajgató, leverlő szomorú harmóniája támadt a hangoknak. Mindenki megállt a közelben, az utcán tömött sorfal támadt és sűrűn forogtak a keztyűs női kezekben a kis fehér kendők... Az *Andrássy*-ut torkolatánál egy pillanatra előtűnt a nap, aranyosan, de erőteljesen s ekkor a hosszú perspektívába beálltva, a hervadt levelekkel, tar fákkal népes uton, olyan különös olasz hangulata volt a temető menetnek. A harangok zugtak s míg a menetet vezető Vörös Elek rikatta a hegedűt, egyszerre csendesen hullani kezdett az őszi eső és akkor egyszerre elhallgatott a nóta...

— Oldenburg trónja. Drezdában lakik egy *Mayer* nevű grófnő, aki most avval teszi magát híressé, hogy követeli az oldenburgi trónt. A grófnő beadványt intézett az oldenburgi tartománygyűléshez, amelyben trón-igényét bejelenti s azt vitatja, hogy neki legalább is annyi joga van a trónra, mint a schleswig-holsteini hercegeknek. Jogosultságát a messze multba visszanyúló történelmi adatokkal erősítgeti s odalyukad ki, hogy egyenes elődei a Karolingok voltak. Mint a Karolingok leszármazottja, *Kosciuskó* lengyel herceg és *Szaniszló* király dédnőkéja követeli, hogy ismerjék el trónigényeit s az uralom adják át neki, aki ezentúl a következő nevet veszi föl: *Doma Ducala, Christi Regina Imperatrice Ludovica*.

Az oldenburgi tartománygyűlésen állítólag nagyot tüszentettek, amikor ezt a beadványt végigolvasták. Egyéb nem történt.

— A magyar képviselők megérkezése. *Liverpoolból* táviratozzák: Gróf *Apponyi* Albert az interparlamentáris magyar csoport tagjaival kedden délben Liverpoolba érkezett a *Cunard Line Ivernia* hajóján. A magyar képviselők onnan Berlinen keresztül e hét végén Budapestre érkeznek.

— Az Újságírók Egyesületéből. A *Budapesti Újságírók Egyesületének* segítő-alap igazgatótanácsa ma délután ülést tartott *Cziklay* Lajos emlékelet alatt. Az igazgatótanács a mai ülésen 700 korona segélykölsönt és segítséget utalványozott ki.

— *Lotz* Károly állapota. A nagybeteg festőművész állapotában egy kis javulás állott be, úgy, hogy az orvosai most már naponta csak egy morium injekciót adnak neki. Etvágya is jobb; kedve derültebb s egy karoszekben ülve társalog feleségével és leányával.

— Magyar specialitások az Iparcsarnokban. A Városi Igéti Iparcsarnokban az állandó kiállításban lévő háziipari cikkeket, amelyeket az állam a háziiparosok támogatása céljából annak idején megvásárolt, jelentékenyen leszállított árban eladásra kerülnek. Kapathók szőnyegek, felvidéki s erdélyi himzések, pokrócok, kosár és faárúk, játékszerek, különleges bormunkák, parasztnajlikák stb. Az Iparcsarnok délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig van nyitva.

— **A királyi pár szobra.** Tegnap, a király nevenapján leplezték le *Rohonc*-on nagy ünnepélyességgel a király és megboldogult királynéuk mellszobrát, *Szjábély* Gyula országgyűlési képviselő ajándékát. A leplezési ünnepélyen ott voltak: *Szöll* Kálmán, *Ernusz* Kelemen, gróf *Tisza* István miniszterelnök képviselőjében *Szöll* Ignác államtitkár, *Reiszig* Ede nyugalmazott államtitkár, *Ernusz* József vas megyei, *Nagy* Jenő mosonmegyei főispánok, *Bezeredy* István vármegyei alispán stb. Az ünnepély reggel 9 órakor a római katolikus templomban ő felsége nevenapja alkalmából nagy ünnepi misével kezdődött, melyet *Horváth* István prépostkanonok fényes segédlettel celebrált. Délután 11 órakor érkezett meg gróf *Tisza* István miniszterelnök képviselőjében *Szöll* Ignác, államtitkár, a diszkapunál *Rohonc* város nevében *Keresztury* József járási főszolgabíró üdvözölte. A templomból a *Szjábély-térre*, az evangélikus iskola elé vonult az ünnepelő közönség és ott folyt le a leplezés ünnepsége. *Szjábély* Gyula emelkedett szellemű ünnepi beszédben elmondta, hogy a szoborajándékozás ötletét *Szöll* Kálmánnak az a gyönyörű képviselőházi beszéde szolgáltatta, amelyben közvetlenül visszavonulása előtt a király és a nemzet közti harmónia szükességét oly meggyőzően fejtegette. *Szjábély* végül letette koszoruját a szobrok talpazatára. Beszédét lelkes éljenzés követte, ezután *Ernusz* Kelemen, a főrendiház alelnöke hódolt Erzsébet királynéknak emlékének és a király iránti szeretetről ékes szavakban emlékezett meg. Majd *Czirromn* Lajos ev. lelkész a hitközség és *Tonner* Samu a község nevében átvették a szobrokat. Végül a szobrok talpazatára helyezték gróf *Tisza* István miniszterelnök, *Vasvármegye* községe és mások koszorúit. Dében *Szjábély* Gyula rohonczi várkastélyában 40 terítékű fényes ebédet adott, amelyen *Szöll* Kálmán köszöntötte fel ő felségét. Az ünnepség alkalmából *Szjábély* az egybe gyűlték nevében hódoló táviratot intézett ő felségéhez és táviratilag üdvözölték *Tisza* István miniszterelnököt és a kormányt.

— **Reformátusok gyűlése.** A dunamelléki református egyházkerület ma, tanácskozásának negyedik napján sem bírta befejezni a felhalmozott ügyeket. A gyűlést ezután is *Daranyi* Ignác főgondnok és *Baksay* Sándor püspök vezette. A tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után *Kovács* Pál előterjesztette a kecskeméti jogakadémiáról szóló jelentést, amelyet a közgyűlés tudomásul vett. *H. Kiss* Kálmán a nagykörösi tanítóképző ügyeiről referált, míg *Báthory* Dániel előadta, hogy a népiskolai bizottságnak semmi különös jelentésváloja nincsen. A felsőbányai tanítótestület alapszabályait a közgyűlés jóváhagyta, ugyanint tudomásul vette a kácsi iskola államosítását. A misszió-bizottság jelentését *Kelecsényi* Zádor ismertette, míg dr. *Freyssinger* Lajos néhány ingatlan eladás dolgában tett előterjesztést. A közgyűlést holnap folytatják.

— **Péter király fölkenetése.** *Belgrádból* jelentik, hogy ma reggel félhat órakor *Péter* király udvari vonattal *Kragujevacra* utazott, ahol megtekintette a templomot, aztán kocsin folytatta útját *Kraljevo*-ba, amelynek szomszédságában van a híres *zicsai* kolostor. A király kíséretében volt a trónörökös, *György* herceg, *Sándor* herceg, a kormány tagjai és az udvari kíséret. A *zicsai* kolostorban történt meg *Péter* király fölkenetése királylány. Innen *Studencára* megy a király, ahol a kolostor templomában holnap, csütörtökön ünnepélyes nagymise lesz, melyen a püspökök és metropoliták fognak pontifikálni. A templomban a szerb királyok hagyományos szokása szerint, *Péter* király is bemutatja tiszteletét *Nemanja*, valamint *István* az első koronás szerb király szent ereklyéi előtt és ezeknek sarkophagjai előtt ájtatos imát mond.

Tudósítónk azt táviratozza, hogy *Péter* királyt a *Kragujevac* és *Krajevo* közt eső községekben a lakosság lelkesen üdvözölte. Az utvonalon észre volt állottak a szekerek, amelyeken a nép odasereglett, hogy lássa királyát. *Kucukovic*-ben egy öreg paraszt beszédet intézett a királyhoz; mikor az ősz földműves az *Obreno-*

vics-dinasztiát ócsárolta, *Péter* király közbeszóltott:

— Az *Obrenovic*sok nekem és családomnak ellenségei voltak, de mint szerb ember elismerem, hogy Szerbia körül nagy érdemeik vannak.

A szerb paraszt így válaszolt:

— Te jó király vagy; náladnál jobb királyunk még nem volt!

Gubovic-ben *Péter* király egy parasztház udvarán, ahol a nép mulatott, kólót táncolt a parasztleányokkal.

— **A veszedelmes Röntgen-sugár.** Az angol és amerikai orvosi körök, mint *Londonból* jelentik, a rákbetegségnek egy igen titokzatos esete foglalkoztatja. *Edison* egykori asszisztenséről, *Dally Clarence*-ről van szó, aki a nagy feltaláló egyik laboratóriumában kizárólag Röntgen-sugarakkal foglalkozott, míg végre a kezein gyuladási tünetek mutatkoztak és a haja és szakála teljesen kiunt. Két év leforgása után *Dally* kénytelen volt a kísérletezést egészen abbahagyni, mert a *balkezén* rákdaganat képződött és amikor ezt a kezét levágták, a másik kezén is rákos képződményeket állapítottak meg. Végre egész testét ellepte a rák és meghalt. Azok az orvosok, akik *Dallyt* kezelték, valamenyen szilárdul meg vannak győződve, hogy az asszisztens a *rákbetegség*ért csak a *Röntgen-sugarakkal való folytonos* foglalkozástól kapta.

— **Az Ottó-legendakör.** *Ottó* főherceget nemrégiben szárnyára vette a hír s ha ugyan egyáltalában sebet üthet a főhercegek nimbuszain a szárnya hír, hát a főherceg ügye akkor a nyilvánosságánál nem áll egészen jól. Az emberek, tudja az ég, mi okból, hajlandók voltak hinni annak a legendának, amely egy bécsi szőlőben megcsúszott mulatók éjszakáról szólott. Aztán az a hír érkezett, hogy a főherceg gyöngédkő állapotában elvonult az aktív működés teréről, üdülni ment. Kegyesztetté lett. Az *Ottó-legendakör* bővítéséhez utóbb *Sternberg* osztrák reichsráti képviselő is hozzájárult, a *Köbuz* *Lujza* esetével kapcsolatban egy főhercegről megemlékezve, akit állítólag szintén a veszedelem fenyeget, hogy szanatóriumba internálják. Kiderült hamarosan, hogy kire célozt az osztrák képviselő. Hát a legendakör most szétfoszott. Ékesen szóló cáfolat mai lapunkban is látható. *Ottó* főherceg ugyanis visszatért Bécsbe és ugyancsak felelősséggel terhes állásba lép elő. Hogy pedig arról sincs szó, hogy a főherceg kegyvesztetté lett, ezt a bécsi lapok be is bizonyítják. A király e szerint nemrég, mikor meglátogatta *Mária Jozefa* főhercegnőt, *Ottó* főherceggel is hosszasan és barátságosan beszélgetett. Kevésel ezután pedig magánkihallgatásra hívatta. Mindezek után nyilván az emberek is másképpen vélekednek majd azokról a hírekről, amelyek az *Ottó-legendakört* megalkották. A tények beszélnek...

— **Dr. Balogh Ignác temetése.** Ma délelőtt tíz órakor temették a *Teréz-körút* 25. számú házából dr. *Balogh* Ignácot, a kiváló ügyvédet és nemes emberbarátot. A temetésen, amelyen nagy közönség gyűlt egybe, képviseltette magát az ügyvédi kamara s ott volt a főváros törvényhatóságának több tagja. A jótékony egyesületek, amelyeknek dr. *Balogh* Ignác áldozatként tagja és munkása volt, szintén népes küldöttséggel képviselték magukat a temetésen. Ott voltak *Kornfeld* Zsigmond, *Hatvany-Deutsch* Sándor és *Chorin* Ferenc főrendiházi tagok is, továbbá *Csery* Kálmán királyi táblai bír., dr. *Domony* Mór és *Szekély* Ferenc igazgatók a kereskedelmi és pénzügyi világ sok más képviselőjével, *Kessler* József és *Strausz* Adolf professzorok és számosan azok közül, akik a boszniai hadjáratban bajtársai voltak a megboldogultnak. Tíz órakor egyházi énekek hangjai között hozták le a halottat az udvarra, ahol dr. *Kohn* Sámuel főrabbi rögtönzött szócékről mondta el búcsuzót beszédét. Dicsérte az erős szívű bajnokot, aki a csatatéren és az élet nagy harcainban egyforma bátorsággal küzdött s itt is, ott is megszerezte a vitézség érdemrendjét. Aki sohase magiáért, mindig másokért harcolt, s mert a saját tüzelyhe boldog és nyugodtalmat volt, hálából a szegények és szenvedők tüzelyeit védelmezte erős kézzel és jószággal szívvel. A búcsuzató beszéd után a megboldogult özvegye és néhány barátja, aki szívéhez legközelebb állott, kivitte a koporsót a halottas kocsi s a gyászmenet bosszu kocsi sora elindult a temető felé.

— **Doyen tanár honorárium.** *Doyen* tanár, a kiváló francia sebésztanár ellen, aki tudvalevőleg *Dodika* és *Radika* operációjával szerzett magának világhírt, egy *Crocker* nevű amerikai pört indított, 100.000 frank honorárium visszaadása iránt, amelyet *Doyen* felvett. A felperes felesége, *Crocker* asszony gyomorrákban szenvedett; egy angol orvos 75.000 frank tiszteletdíjért már előzőleg megoperálta, de eredmény nélkül. *Doyen* tanár megígérte a *Cannesből* érkező beteg asszonynak, hogy saját találmánya szerelmével teljesen kigyógyítja súlyos betegségéből és a gyógykezelésért járó tiszteletdíjat előre ki is fizette magának. A gyógykezelést április 20-ikán kezdte meg és május 18-ikán kapta meg a megszabott 100.000 frank tiszteletdíjat. Május 27-ikén azonban *Crocker* felkérte *Doyen* tanárt, hogy egy időre szakítsa félbe felesége gyógyítását. A házaspár azután elutazott *Párisból*, de a beteg asszony utközben meghalt *Newportban*. A férj tehát visszaköveteli az előre fizetett honoráriumot, de *Doyen* tanár nem akarja visszafizetni s azt állítja, hogy szeruma segítségével minden bizonynyal meggyógyult volna *Crocker* asszony, ha időközben félbe nem szakítja a kúrát. Így került a dolog pörre, amely most élénken foglalkoztatja *Franciorszag* jogászait és orvosait. *Crocker* kijelentette, hogy abban az esetben, ha a pört megnyeri, a 100.000 frankot a *Pasteur-intézetnek* adományozza.

— **Halálozás.** *Henczfalvi Linzer* Károly nagyiparos, a *Linzer* Károly és fia szeszgyárának megalapítója, 80 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult szerény kezdetből ernyedetlen buzgalommal a magyar ipar terén utórró munkát végzett, megalkotván az első magyar szeszfinomítót, melynek gyártmányai számára a külföldet is meghódította. Ezek óta súlyosan beteg, üzleteitől teljesen visszavonultan élt családja körében. A király 1883-ban az ipar körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar nemességgel tüntette ki *Linzer* Károlyt, akit polgártársai már rég tiszteletükkel és becsülésükkel öveztek. Halála tekintélyes, nagyszámú családot döntött gyászba.

— **A beteg nyilatkozata.** Régi és súlyos probléma, van-e joga az orvosnak olyan operációt végrehajtani, amelyhez a beteg nem adta meg a beleegyezését. A betegnek szóval kell kijelentenie, hogy alátveti-e magát az operációnak, vagy sem. Ilyen módon megcsúszott már, hogy mikor az orvosok elaltatták a beteget és javában vagdalták a beteg testrészt, egyszerre észrevették, hogy újabb, nagyobb operáció vált szükségessé. És a beteget fél kellett ébreszteni álmából, hogy felelhesen az orvosok kérdésére. *Ausztriában* most változtatni akarnak a dolgon. *Bécsből* ugyanis azt jelentik, hogy a belügyminisztériumban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy minden beteggel az operáció előtt egy nyilatkozatot irassanak alá. A nyilatkozat szövege ez lenne:

Alulírott beleegyezem abba, hogy operációt hajtsanak végre rajtam és amennyiben további műtét szükséges, annak is alátvetem magamat.

Ezt az eljárást, a morvaországi kórházak mintájára, most az összes alsó-ausztriai kórházakban is meg akarják honosítani. Az alsó-ausztriai helytartó-tanács körkérdéssel fordult a felügyelete alatt álló kórházak vezetőihez, vajjon helyeslik-e az ilyen nyilatkozatok aláírását?

— **Gyorsírók gyűlése.** A Budapesti Egyetemi Gyorsíró Egyesület tegnap délután tartotta meg az évi közgyűlést a tagok élénk részvétele mellett. A folyó ügyek elintézése után megválasztották a tisztkart. Elnök lett: *Bálint* Antal, alelnökök: *Mada* Pál és *Goitein* Sándor, titkár: *Verő* Leó, szerkesztő: *Csomay* Győző, a kiadóhivatal vezetője: *Wagner* Rajmund, pénztáros: *Zimmer* Ferenc, könyvtáros: *Réti* Hugó, főjegyző: *Bründl* Károly, jegyzők: *Detre* János, *Bíró* Károly, *Baumgarten* Gyula, *Ungár* Ernő és *Fidrusz* József.

— **Rablógyilkosság.** *Kölnben* tegnap éjszaka — mint tudósítónk táviratozza — bestiális rablógyilkosság történt. Két férfi lakására csalt egy leányt, ott kirabolta, kiszakította a fülbetűit, aztán kifosztva áldozatukat, száját betömte és fojtogatták. Mikor a szerencsétlen leányról már azt hitték, hogy meghalt kivonták az elhagyott utcára s ott össze-vissza szurkálták s egy kés pengéjét beletörték a leány fejébe. A gyilkosokat kézrekerítették.

— **Tolstoj és Carmen Sylva.** Egy bukarésti lap Tolstojnak érdekes levelét közli, amelyet az orosz szellemiromán a román királynőhöz, Carmen Sylvához intézett. Tolstoj elmondja benne romániai utazását. Most októberben ugyanis meg kellett volna látogatnia a királynét a *sinajai* kastélyában: „Változott viszonyok következtében,“ mentegetőzik a világhírű remete, „amelyek Oroszországban most mindent felforgattak, akadályokat gördítettek elutazásom elé, de a tavaszszal biztosan elmegyek.“ Megemlíti azt is, hogy két fia, most a manduriai csatamezőkön harcol, egy harmadik fia pedig harctéri tudósító és az orosz lapokat tudósítja. Tolstoj megírja, hogy nagyon aggódik a fiaier, és álmatlan éjszakai vannak miattuk.

— **Házasság.** Kemény Ödön, az *Adria* magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság fűmői igazgatóságának titkára, a hírlapírószövetség tagja, aki Fiume és a tengerészeti ügyek ismertetése körül élénk irodalmi tevékenységet fejt ki a fővárosi és a fűmői sajtóban, eljegyezte *Márkus Ada* kisasszonyt *Márkus Samu* budapesti kő- és könyvnyomda tulajdonos leányát.

Sztrímber Vilmos karcagi kereskedő eljegyezte *Deutsch Jenny* kisasszonyt Budapesten.

— **A lippe-detmoldi trónviszály.** Újra megindult a háborusodás a lippe-detmoldi trón körül, amely már hét esztendővel ezelőtt megzavarta a német fejedelmi udvarok csöndességét. Ezelőtt hét esztendővel, amikor *Sünder* lippe-detmoldi fejedelmet betegség képtelenné tette az uralkodásra, Lippe-Biesterfeld Ernő gróf támasztott igényt a trón öröklésre és a regensségre. Ez ellen a schauburg-lippe fejedelem óvást emelt s a maga számára követelte a méltóságokat. A konfliktust *Albert* szász király a német birodalmi törvényszék több elismert tekintélyű bírásával egyetértően akként intézte el, hogy visszautasította a schauburg-lippe fejedelem óvását és Ernő grófot ismerte el trónörökösnek és régensnek. Hét esztendeig viselte Ernő gróf e döntés alapján a regensséget, megelégedésére a lakosságnak, amelynek képviselőtestülete aztán törvényben biztosította Ernő gróf halála után annak legidősebb fia Lipót gróf számára is, a trónt. A minap Ernő gróf meghalt és Lipót gróf a tartománygyűlés meghatalmazása alapján ünnepélyesen átvette a regensséget. De már néhány nap múlva a schauburg-lippe ház újra fölelevenítette a lippei trónkérdést azt állítva, hogy Lipót gróf, anyjának nem egyenrangú származása folytán (anyja Wartensleben grófnő) nincs jogosítva a regensség viselésére. Komplikálja az esetet, hogy *Vilmos* császár maga is a vele rokonságban álló schauburg-lippe ház igényeit támogatja. A császár a következő táviratot intézte Lipót grófnak:

Románban, szeptember 26. *Lippe-Biesterfeld, Detmold* grófja. Fogadja részvételem apjaura halála alkalmából. Mivel, hogy a jogi helyzet egyáltalán nincs tisztázva, a regensségnek öntől való átvételét el nem ismerhetem és a katonaság felelősségét sem engedélyezhetem I. Vilmos rex.

Érdekes, hogy a detmoldi tartománygyűlés szilárdan kitart a Biesterfeld mellett és tiltakozik a hercegség függetlenségének megsértése ellen. Így tehát érdekes konfliktus fog keletkezni a császár és a régens közt.

A ma Detmoldban egybegyűlt tartománygyűlés elé javaslatot terjesztettek, amelyben első sorban kifejtik, hogy *Lippe-Biesterfeld* Ernő halálával oly komoly helyzet keletkezett, hogy a tartományi kormány mulhatatlan kötelességének tartotta a tartománygyűlés egybehívását. A regens bizva jogában, késznek nyilatkozik arra, hogy magát újból pártatlan bíróság ítétele alá vesse, azért az államminiszterium a szövetségtanácsnál indítványozni fogja, hogy a birodalmi törvényhozás útján pártatlan, rendes bíróság küldessék ki, legyen az akár birodalmi, akár porosz kamarai bíróság, vagy a legelső bajor törvényszék, avagy valamely más legfelsőbb ítélőszék. E bíróságnak kötelessége volna, hogy a schauburg-lippe hercegi államkormány igényeit, amint azok az

1897. november 12-iki óvásában és az 1898. évi január 20-iki indítványban vannak kifejtve, minden érdekelt fél megelégedésére szolgáló bírói döntés tárgyává tegye.

Berlini levelezőnk meg a következőket jelenti: A császár Lippe-Biesterfeld Lipót grófnak intézett táviratán, amelyvel a regensség átvételének elismerését megtagadja, hiányzik a miniszteri ellenjegyzés. E szerint a császárnak tisztán személyes jellegű ténykedéséről van szó, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a konfliktust kiéleltse. A császár elhatározásával prejudiciumot teremtett a nélkül, hogy az alkotmány értelmében egyenlő jogu szövetségi államok állást foglalnak volna s hogy a szövetségi tanácsot a tényállás megvizsgálásával megbízták volna. A császár egyoldalú eljárása különben a birodalmi kancellárt is kötelezi.

Az a kormányelőterjesztés, amelyet a lippe-detmoldi kormány az országgyűléshez intézett, visszatükrözeti a helyzet komolyságát és kétségeltelen, hogy az országgyűlés ezt az előterjesztést egyhangulag elfogja fogadni.

— **Egy exzodus halála.** *Temesvárról* jelentik, hogy *Kolarovics Zorka* temesvári lakos Pétervárról hivatalos értesítést kapott, hogy bátyja *Kolarovics Pál* orosz alezredes, aki Liaojangnál súlyosan megsebesült, az ottani tábori kórházban meghalt. *Kolarovics* 17 éves korában került egy nagybátyjához Oroszországba, ahol katonai iskolát végzett.

— **Magyarfaló ügyvéd.** *Nagy-Kikindáról* jelentik: *Dr. Udický* István nagy-kikindai szerb nemzetiségű ügyvéd, aki magyarellenes üzemel réven vált ismeretessé, farsang vasárnapján rábirt egy napszámost, hogy magyar nemzetiségűvel lobbogóval leterítse számárra üljön maskarába és így menjen végig a tömegesen járkáló néptömeg között a főutcán. A dolog a helybeli magyarság között felháborodást és botránkozást keltett. A királyi ügyesség megindította *Udický* ellen a büntető eljárást és az ügy a járásbírószághoz került, ahol *Udický* tagadásával szemben a tanuk terhére vallottak. A járásbírószághoz felmentő ítélet hozott, mert a törvény szavai az ilyen cselekedetet büntetendőnek nem minősítik. A bíróság indokolásában rámutatott arra, hogy *Udický* cselekedete merénylet a magyarság ellen. Az iratokat áttették a szegedi ügyvédi kamarához, amelynek fegyelmi bírósága vád alá helyezte *dr. Udickýt*.

— **Elfogott pénzhamisító.** A poprádi rendőrség veszedelmes pénzhamisítót fogott el. Minap Budapestről Poprádra két elektrotechnikus munkás érkezett, akik *Krieger M.* vállalkozó elektromos telepén kaptak alkalmazást. Budapesten feladták két ládába csomagolva holmijukat, de egyik ládáról a venyét elvesztették és így a főnökség nem adta ki a ládát, hanem azt tanácsolta nekik, mondják be a láda tartalmát s ha az eljárásság a felnyitáskor konstatálja, hogy tényleg az van a ládában, amit bemondtak, venyén nélkül is megkaphatják a ládát. A munkások ezt nem akarták bevallani, gondolva, hogy akkor biztosan veszve vannak. Az állomás tisztviselői gyanakodni kezdtek s tegnap hatóságilag felbontatták a ládát és nem hiába volt a gyanakodás, mert benne pénz, hamisítógépeket és egy egész rakás anyagot és más kellekeket találtak. Az egyik munkást Iglón megsejpték, de onnan éjjel megugrott, a másikat, aki mitsem sejtett a ládafilbontásról, amint Iglóról Poprádra érkezett, a rendőrség letartóztatta. A hamisítók 10 és 20 korán aranyokat gyártottak. Iglón az országos vásáron szeptember 30-án sok hamis ezüstforintost hoztak forgalomba, alighanem ez is két munkástól ered.

— **Az örült és orvosa.** *Párisból* jelentik, hogy *dr. Fallounek*, a Szent-Anna elmegyógyító-intézet főorvosának, akit tegnap egy elmebeteg késsel megszurtt, aggodalmat keltő az állapota. Ha nem is hal meg, béna marad, mert a hátgerince megsérült.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ma délután 1/5-kor a külső Kerepesi-úton lévő fegyvergyár előtt *Füzi* András államvasúti éjjeli őr menetközben akart a helyiérdeki vasútra felugrani, de az egyensúlyt elvesztve, lezuhant s a vonat egyik kocsijának tengelye nyakszirtén ütötte. A szerencsétlen néhány percnél kioldás után meghalt.

— **A hasonlatosság áldozata.** A hamburgi rendőrség ma azt jelentette Bécsbe, hogy a negyedmillióss sikkasztó, *Jenner* Antal ott letartóztatták. A bécsi rendőrség kétkelkedett a letartóztatás hírében és később csakugyan megjött a távirat, hogy a hamburgi rendőrség tévedett. Egy idegen embert tartóztattak le, kire két sétáló ember hívta föl a poszton álló rendőr figyelmét, mert feltűnően hasonlított *Jennernek* a hamburgi kirakatokban látott arcképéhez. A rendőr üldözőbe vette a *Jonnernek* hitt embert, ez pedig kétségbeesetten védekezett a bekísérés ellen. E közben az ártatlan ember meg is sebesült, úgy hogy kórházba kellett vinni. Ott kihallgatták, amikor aztán kiderült a rendőr durva tévedése.

— **Felozlatott tanoncegyesület.** A rendőri sajtóiroda ma éjjel a következő közleményt adta ki:

A rendőrségnek tudomására jutott, hogy az esti inasiskolákat látogató tanoncek között, midőn ezek az iskolából kijönnek, felnőtt munkások *Iffy munkások!* *Proletárok gyermekei* című felhívást osztogatnak, melyekben őket a város lobogó alatt való sorakozásra és arra csábítják, hogy szerdán és vasárnap az Ovoda-utca 9. szám alatt lévő magánhelyiségben minél tömegesebben jelenjenek meg érdekes felolvasások meghallgatására. A munkások műhelyei körül pedig piros nyomás cédulákat ragasztanak ki következő felhívással: *Munkások, ne engedjétek a tanoncek kizsákmányolni és bántalmazni!* Az egyesületben, melynek tulajdonképpeni célja a munkások elleni izgatás, a beiratkozó tanoncoktól havi 30 fillér tagsági díjat szednek. Ezen értesítés folytán ma este félkilenc órakor *Kreicsányi* Kálmán detektívfőnök, *Dömjén* Benő rendőrtisztviselővel és tizenkét detektívvel éppen akkor lépett be az említett helyiségbe, midőn ott műgyetemi hallgató harminckét, 12—15 éves tanoncan állítólag az *agysétekről* és az *agyműködésről* tartott szabad előadást. Az asztalokon a tanoncek előtt nagyobb mennyiségű, már fentebb jelzett feliratú felhívást és cédulát találtak. Miután nem tudta igazolni, hogy iskolai oktatásra engedéllyel bír az előző és *Kreicsányi* kapitányt őt a helyiségben talált tanonccal együtt, kik majdnem kivétel nélkül szülőik és mestereik tudta nélkül voltak a helyiségben, a VII-ik kerületi kapitánysághoz előállította a tanoncekot pedig szüleiknek, vagy mestereiknek átadta. A helyiséget, amelyben a tanoncek voltak, a fehérmű, paszományos és magyarországi munkások növegyesülete bírja bérből. Ezek azonban állításuk szerint a szácskók és sapkások szakegyesületének adták ki albérlébe, akik állítólag a helyiségben megalakították a tanoncek egyesületét. A tanoncek által elfoglalt helyiség szomszédságában, mely a fehérmű munkások szakegyesületét képezi, mintegy negyven-ötven nő és férfi volt jelen, akiknek *dr. Hahn* Dezső orvos tartott szabad előadást. Annak a körülménynek megállapítása végett, hogy a tanoncek által elfoglalt szakegyelet helyiségét ki engedte át a tanoncek részére, *Kreicsányi* kapitányt ebbe a helyiségbe is bement. Itt *Snepp* Imréné, születte *Gurka* Anna, közműves neje a kapitány eljárást több ízben történt figyelmeztetés dacára is oly gunyos és sértő megjegyzésekkel kísérte, hogy őt ezért, de főleg azért is, mert az előállítatni rendelt tanoncekot arra biztatta, hogy a hallott eszmék mellett tartsanak ki, ne féljenek senkitől és semmitől, igazolós végett a kerületi kapitányság elé állította. *Varga* Sándor szentgyáli születésű műgyetemi hallgató, aki a tanoncek által látogatott helyiségbe a hivatalos eljárás alatt jött be, a kapitány a helyszínén igazolta.

— **A kemény koponya.** *Kassáról* táviratozzák: *Gerécsi* Zsigmond városi rendőr ma revolverből a fejébe lőtt, de komoly kárt nem tett magában. Koponyája olyan kemény volt, hogy a golyó visszapattant róla. Csak az ütés nyoma látszik rajta.

— **Sikkasztó mézárosság.** *Schubert* Danó mézárós feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Szabó* István Zoltán nevű 25 éves segédje 800 koronát elsikkasztott, azután megszökött. *Szabó* sorrajárta *Schubert* vevőit, aiktól beszedte a tartozásukat, amely 800 koronát tett ki. Azután levelet írt a gazdájának, amelyben a kövekedőket írta: *A Dunába ugrottam. Zoltán.* Valószínű azonban, hogy a sikkasztó mézáróság nem ugrott a Dunába, hanem a nyolcezer koronával megugrott. A rendőrség nyomozza a sikkasztót.

(X) **Verseny-látcsövek.** *Zeiss, Busch* és *Goerz*-féle prizma-látcsöveket gyári áron ajánl *Calderoni* és társa Váci-utca 1. szám.

Köburg Luja ügye.

Budapest, október 5.

Luja hercegnek dolgában az ellenfél engedékenysége következtében, amelyről ma egy bécsi táviratunk szól, a megoldás most már kézelebbre állapítható meg. Ezenközben a jogászörököt Luja hercegnő állampolgárságának kérdése foglalkoztatja. Német, osztrák vagy magyar honos-e a hercegnő, ez a kérdés. Férje ugyanis egy német fejedelmi házának tagja, de egyúttal magyar honossága is van. Kétségtelen azonban, hogy abban a pillanatban, mielőtt a bécsi udvari marsalli hivatal mond az ügyben ítéletet, abból a feltevésből kell kiindulnia, hogy a hercegnő osztrák honossága, mert ehhez máskülönben nem volna joga. Ítéletének meghozatalánál pedig erre a hivatalra csak az osztrák jog lehet a mérvadó, ami viszont igen fontos következményekkel járhat a hercegnőre nézve. Az osztrák jog ugyanis a német mintájára ismeri a *gyöngelmejtűség* miatt való grámság alá helyezést, míg a magyar törvény *expressis verbis* mindig *örüllésgről* szól. A törvények egyhangú intézkedése szerint a nő követi férjének honosságát. Luja hercegnő születésére nézve belga, házassága által azonban egy német uralkodó családnak lett tagja. Ügyében ez esetben a szász-köburg-góthai országos törvényszék volna hivatala itélni. Fülöp herceg azonban állandóan Bécsben lakik és egy 1853-ban kiadott miniszteri rendelet azt mondja, hogy az Ausztriában élő Köburg-hercegek személyi ügyeiben a bécsi udvari marsalli hivatal illetékes. A vagyonjogi kérdések azonban már nem tartoznak e hivatal elé. A bécsi marsall-bírósnak jelenleg ezek a tagjai: Gróf Cziráky Béla udvari marsall, Kubaschek Rudolf udvari tanácsos, Seidl János országos főtörvényszéki ülnök, dr. Appel Raimund, dr. Pokorny Gusztáv, dr. Bloch Alfréd és Burkarl Károly. Mint fogalmazók vannak az udvari marsalli hivatalhoz beosztva: Gausch József udvari tanácsos, báró Krausz Károly udvari titkár, dr. Strobl Albeg Eduárd és Wolfenau Károly első osztályú udvari fogalmazók.

Köburg Fülöp herceg az ellene tett ismeretes becsületügyi feljelentésre vonatkozólag értesítette Nyiri Sándor honvédelmi minisztert, hogy bár amikor hajlandó a tőle kívánt felvilágosításokat és nyilatkozatokat haladéktalanul megtenni. A becsületügyi eljárást illetőleg bármikor rendelkezésre áll a honvédelmi miniszternek, rangjára való tekintet nélkül.

A „másik fél”.

Laptársunk, az *Ujság*, mai számában hosszabb interviút közöl a „másik fél”-el. Olyan a körülírása ennek a félnek, hogy aligha téved az, aki magát Köburg herceget sejtí meg a „közvedentül érdekelt” férfiban, „akinek jobban, kevesebben ismerhetik” a hercegnő ügyét s akinek a neve „kényes helyzeténél” fogva ki nem írható, „de könnyen kitalálható”. Ez a férfi így vezette be a beszélgetést:

— A hercegnőt önként az ideális szerelem hősőnének, Mattachich Gézáé pedig gános és félelem nélküli középkori lovagnak tartják. Majd mesélek róluk egyet-mást, ami azonban teljesen híjjával lesz a romantikának.

És ami ezután következik, az az egész eset előadása a váltóhamisítás dologtól kezdve vége végig. A bevezető szavakból is látható, hogy kényés vádirat.

E szerint Mattachichot nem ártatlanul ítélték el a váltóhamisítás miatt. Mikor a hercegnő megismerkedett, fizikailag és anyagilag züllött állapotban volt. Súlyos betegségből lábalt ki és szerény várakozási illetményével volt szabadságolva a katonaságtól. Mostoha apja, gróf Keglevich Oszkár nem támogathatta, semmiesre sem adhatott azonban neki 160.000 koronás apanaszt, mert maga is zilált viszonyok közt volt, három nemesi birtokát súlyos adósságok terhelték.

Mikor már a herceg 72.000 koronás apanása nem volt elég Mattachich és a hercegnő költséges életmódjára, Mattachich előbb Fürstenberg Egon hercegre fordult, hogy zsrálja a Luja hercegnő és gróf Lónyay Elemérné nevével ellátott váltókat. Itt hiába járt; akkor Günther Ernő schleswig-holsteini hercegre, Luja hercegnő jövedelméi véjéhez fordult, aki 50–60.000 koronával hírtotta el magától a dolgot, mely összeget Mattachichnak adta.

Ekor bízta meg Mattachich az ügyvédjét, dr. Barber Miksát a váltók elhelyezésével. Reicher Frigyes és Spitzer Márkus, akik a váltókat átvét-

ték, az agnoszkálásukat is követelték, de a jóhiszemű Barber felháborodva kezekedett valódiságukért s ezért 200.000 forintot kellett fizetnie nekik, mely összeget csak akkor kaptak vissza tőlük, amikor a herceg beváltotta a váltókat. Mikor az ügyeg trónörökösnek súlyosan megbetegedett, attól tartottak a hitelezők, hogy esetleges halálával kétségek támadhatnak a váltók valódisága iránt. Ekkor a trónörökösnek főudvarmestere, gróf Cholonevics fordultak. Akkor tünt ki, hogy Stefánia aláírása hamis. Megindult a nyomozás az ismeretlen tettesek ellen.

— Nem én mondom, aki talán elfogult vagyok — fejezi be a váltókra vonatkozó fejezetet a meginterviewolt személyiség — de a tények vallják, hogy más, mint Mattachich nem hamisította a váltókat. Ő volt az, aki a váltókat beküldötte a maga ügyvédjének avégből, hogy a hitelezők kielégítésére fordítsa. Ő volt az, aki átvette a váltók ellenértékét, amint ez írásban is elismerte. Ő volt az, aki ebből az ellenértékből százezer koronát fordított saját adósságának törlesztésére, igaz, hogy a hercegnő beleegyezésével. Végül vegyük mindehhez Mattachich akkori anyagi zavarait, Fürstenberg hercegnél és Günther Ernő hercegnél tett geroszerző kísérleteit, az ügyeg trónörökösnek aláírásának hihetetlenül gyors beszerzését: mindez szintén Mattachich ellen szól. Az irászakértők egyhangúlag kijelentették, hogy az ügyeg trónörökösének a váltón lévő aláírása feltétlenül Mattachichtől ered, Luja hercegnő pedig valószínűleg szintén Mattachich kezeiről. A zagrabi helyőrségi bíróság 1898. január 31-én ítéletében kijelentette, hogy Mattachich mindkét aláírást meghamisította. A katonai főtörvényszék és a legfelsőbb katonai bíróság azt mondták, hogy a bizonyítás csak a trónörökösnek aláírásának hamisítása dolgában sikerült, de a bűnygre nézve nincsen jelentősége annak a körülménynek, vajjon Luja hercegnő aláírása is Mattachichtől származik-e.

A herceg párbajt vívott Mattachichsal, Mattachichot letartóztatták, elítélték, a hercegnő a szanatóriumba került. A csovigyi internálás históriájának részletes elmondása után, amely a közlemény szerint teljesen korrektil történt nagyhírű szakértők közreműködésével, — a szanatóriumban is teljesen jó dolga volt a hercegnőnek — szó van arról, hogy gróf Lónyayt sohasem törődött testvérével, annál különösebb tehát, hogy legutóbb feltűnésteltő táviratával a herceg ellen fordult, akivel mindig barátságos viszonyban volt.

A párisi eletről szölvá:

— A möllersdorfi kintinosné, egy volt esendőrmester elvált felesége, Mattachich kedvese tehát Köburg Luja hercegnő udvarhölgye. Nem tudom, minek minősítsem ezt: romlottságnak-e vagy gyöngelmejtűségnek. Azt hiszem, a hercegnőre nézve mindenesetre jobb, ha az utóbbit tételezem fel.

És ez a negyvenhétéztendő asszony, aki harmincéves házasság után most egy váltóhamisítás miatt elítélt, kivételül lovastisztul és ennek kedvesével él együtt, aki minden családi titkát kifecsegi a világnak, vérokronait kicsofolja, férjét alaptalan gyűlölettel üldözi: ez az asszony akar az ideális szerelem hősőnéként szerepelni?

Az interviuolt vádoja Mattachichot, hogy semmit sem tett eddig a helyzet tisztázására, csak titkolózik, hogy a hercegnő, amikor még nem volt gondnokság alatt, volt udvarhölgyével együtt ellene vallott a vizsgálóbíró előtt. Hogy adott ugyan neki aláírt váltót, de a szóban levőkön az aláírás csak hasonlít az övéhez s ezekről a váltókról nem tud. Tévés, hogy a reviziótól bárki nem is oka van félni, sőt feltétlenül kívánatos a teljes nyilvánosság s az igazságszolgáltatást senki sem akarta befolyásolni, a herceg sem.

A hercegnő gondnokság alá helyezése minden jogi biztosíték mellett történt. Előbb megkérdezték a döblingi intézeti orvosokat, majd a bécsi bírósági orvosokat, a bécsi egyetemi orvosi kar képviselőit, ezután a szász hivatalos orvosokat, végül pedig, egy esztendővel ezelőtt egy különféle nemzetbeli orvosokból álló bizottságot. Mind az öt orvosi fórum egybehangzóan kijelentette, hogy a hercegnő gondnokság alá helyezése és intézetben való ápolása szükséges.

Lehetséges, hogy a hercegnő állapota a hü ápolás, a szakadatlan orvosi felügyelet és az alkalmazott gyógyítási módok következtében javult. Ebben az esetben ugyanaz a hivatal, amely a gondnokságot elrendelte, azt meg is szüntetheti. Az osztrák általános polgári törvénykönyv 283. szakasza értelmében a gondnokság megszüntetésének előfeltételei a tartós meggyógyulás és a bíróság (ebben az esetben a főudvarnagyi hivatal) által kiválasztott és megesketett orvosok szakvéleménye.

— Akad-e olyan ember, aki komolyan merné állítani, hogy az ügyben szereplő összes személyek meg voltak vesztegetve? Lehetségesnek tartja-e valaki, hogy tudományra és jellemre oly kiváló orvoszakértők, mint Krafft-Ebing, Jolly, Wagner von Jauregg megvesztegethetők? Vagy a hercegnő gondnokja, Feistmantel lovag, tisztességben megöszülten hetven esztendő ember köte-

lességszegen járt volna el? Avagy a herceg jogi képviselője, dr. Bachrach kormánytanácsos, aki kartársainak általános tiszteletét és bizalmát élvezi, törvénytelen eszközökkel védelmezte volna-e ügyét? És mindez a törvénytelenség felséges királyunk, valamint a boldogult szász király, a hercegnő közeli rokoni, a flandriai gróf pár, továbbá a schleswig-holsteini hercegi pár szemé előtt történt volna? Az a nő, akiről Mattachich emlékirataiban azt állítja, hogy valamenyi európai udvarral rokonságban van, fly törvényesség és jogtalanság esetében sehol sem talált volna védelmet és mentő kezét? Mégsem hihető, hogy egy sereg társadalmilag és etikailag kiváló tudós és bíró romlott, megvesztegethető, vagy együgyű legyen, velük szemben pedig a problematikus jellemű Mattachich dicsékedhessék egyedül a tisztesség privilégiumával! Az a Mattachich, aki azzal is eljátszotta a becsületes emberek szimpátiáját, hogy egy asszonnyal tartatta ki magát, annak, illetőleg férjének pénzéből élt!

A bécsi főudvarmesterei hivatal értesítette Luja hercegnő gondnokát, hogy megengedi a hercegnő újabb elmeállapotának megvizsgálását. A főudvarmesterei hivatal egyúttal e hó 8-ikára meghívta dr. Feistmantel Károly lovagot, a hercegnő gondnokát, dr. Bachrach Fülöp ügyvédet, Fülöp herceg jogi képviselőjét az udvarmesterei hivatalba s Bachrach jogtanácsosra bízta, hogy mindezt közölje dr. Stimmerrel.

FŐVÁROS

(*) **Elemi iskolai reformok.** A népoktatás tökéletesítését üdvös módon előmozdító reformokat léptetett életbe a székesfőváros tanügyi osztálya, dr. Bárczy István tanácsos jóvoltából, aki hivatalbalépése óta nagy tudással és lelkesedéssel vezeti a főváros közoktatásügyét. Bárczy István a mai napon megalakította az elemi iskolai szaktanácsot, amelynek az a hivatása, hogy a tanügyi osztályt gyakorlati tapasztalataival támogatssa a népoktatás fejlesztésére irányuló munkájában. A szaktanács tagjai nagybárá iskolaelgázgatók és tanítók, azonfelül olyan tanerők, akik seljő-dolgokkal is foglalkoznak. A kitünően összeválogatott szaktanács mai első ülésén dr. Bárczy István elnököl, míg a jegyzői tisztelet Ágotay Béla iskolaelgázgató töltötte be, a következő napirendet terjesztve a szaktanács elé: Az ifjusági könyvtárak berendezése; a napközi otthonok fejlesztése; egészségügyi mondások tanítása; a tanítónők címzése; a mellékcurusok ügyének rendezése; folyóiratok és szaklapok. Az a komoly munkaprogram, mely a szaktanácsot mai ülésén foglalkoztatta, ékes bizonyossága annak, hogy a székesfőváros közoktatásügye Bárczy István személyében olyan vezetőre talált, akinek rátermettsége, alapos tudása és lelkesedése feltehetően biztosíték arra, hogy e nemes és fontos feladat a képzhető legjobb kézben van.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Minden jegy elkelt. Hatodszor adták ma este *Cyranot* a Nemzeti Színházban és a fekete tábla már délután hirdette: „A mai előadásra minden jegy elkelt.” Es a rendkívüli siker a színészek kedvét is fokozza, akik olyan friss tempóban játszottak a mai hatodik előadáson, akár csak a première-en. *Pethes* mindig gondosabban dolgozza ki bravuroz szerepét és újabb árnyalatokkal teszi gazdagabbá. Lépést tartanak vele a játék művészetében és a sikerben *Lenkei Hedvig* mint Roxán, *Beregi* mint Neuville báró, *Ivánfi* mint Guiche herceg és *Röszkegyi* mint Raguena. A harmadik és a negyedik felvonásnak ma is viharos hatása volt.

** Királysínház. A szép mosónő mai előadását a színpalak mögött kedves ünneplés előzte meg. A színház művészeti személyzete és direktója egy kedves és rokonszenves színeszt ünnepele, a kis *Parányit* színészkedőének huszonöt éves jubileuma alkalmából. *Beöthy* igazgató intézett hozzá melegérzésű beszédet és azután átadták neki azokat a koszorukat és érték tárgyakat, amelyekkel a kollégák figyelmessége

kedveskedett neki. A kis Parányit úgy szerették, majd megették és olyan harsány éljénzés üdvözölte, hogy a vasfüggönyön keresztül kihallatszott a nézőtérre. A közönségnek aztán, amely zsufozásig megtöltötte a színházat, a szép mosonó előadásában tellett nagy gyönyörűsége. Tapstól és derültségtől harsogott esthosszat a nézőtér. A legzajosabb hatása volt ezután is Kúry Klára fényes alakításának. A harmadik fölvonásbeli híres francia sanzont viharos tapok közt négyszer kellett ismételnie. Holnap a *Fecskék*, holnapután az *Aranypírág* kerül színre *Fedák Sári* fölléptével. A *Fecskék* előadásán *Ferenczy* új kuplékat énekel.

**** Nemzeti Színház.** Holnap október 6-ikán *Szigligeti* történeti színműve, a *II. Rákóczi Ferenc fogsága*, nyolcvannegyedik előadását éri meg a Nemzeti Színházban. Rákóczi Eerence *Bakó László*, Zrinyi Ilonát *S. Fái Szeréna* játssza. — Holnapután pénteken az *Egyenlőség* kerül színre, a két főszerepben *P. Márkus* Emíliaival és *Pethessel*. A hét többi napját *Kampis János* új eredeti társadalmi színművének, *Radnóthy*nek előadásai töltik ki. A premiére szombaton lesz.

**** Magyar Színház.** Ma este az *ibolyás-lány* előkészületei miatt nem tartottak előadást a Magyar Színházban. Holnap délután félhárom órakor ingyenes ifjúsági előadás lesz, este pedig az *ibolyás-lány* bemutatója.

**** Uránia-színház.** Nagy közönség előtt folyt le *Ráth István* A világ urai című darabjának második előadása is. Nagy hatást tettek az élénk szöveg körül mozgó képek, melyek nemcsak kiállításuknál, hanem tartalmuknál fogva is elsőrangúak.

**** Népszínház.** Október 6-ika alkalmából holnap az előadást megelőzőleg *Szirmai Imre* elszavalja *Abrányi Emil Október 6-ika* című alkalmi költeményét.

**** A franciák művésztelje.** A párisi opera négy híres szolista, *Loventz* Amália, *Gerisdael* Margit, *Coustois* György és *Fournets* René, *Roux* Emil zeneszerző kísérletében, jövő vasárnap kezdik meg európai hangverseny-körutjukat. Első állomásuk Berlin, onnan Liposén, Drezdán és Münchenben keresztül jönnek Budapestre, ahol egy estét rendeznek hétfőn, október 24-én a Royal-teremben. A budapesti estét *Méry Béla* rendezi.

Hadik-huszárok.

— Bemutató előadás a Vigszínházban. —

Érdekes, hogy a Vigszínház, amely az elragadóan sikamló és mindent kicsufoló francia szellemiséget óriási eredménnyel kultiválta, legutóbb a romantikát becézi. Akár a lánypublikum iránt való hasznos előzékenységből, akár mert az egy pont körül forgó bohózáti variációk megcsappantak kissé, a legmodernebb magyar drámái színház szemmeláthatólag szelidebb irányba térül. Ebben a szezonban három újdonságot láttunk eddig ezen a színpadon és mind a hármat a romantika fájáról szedték. Lange *Sven Csöndes szobák* című színműve az északi lélek igazított töredékességével mond el egy meghatározott történetet, *Pierre Veber Kis pajása* az érzelmes históriát a legújabb párisi divatu ruhába öltözteti, *Földes Imre Hadik-huszárok* című ma bemutatott történeti vígjátéka pedig, amely az Akadémián a báró Bánffy Dezső-díjat kapta, egy vitézi esetet énekel meg óvatosan lévő jambusokban, mindvégig párfájával rimelő sorokban. Lange *Sven* és *Pierre Veber* azonban nem fosztják meg az embert az életnek attól az illúziójától, amelyet legalább a beszéd közvetlensége és az alakok feszleten mozgása biztosít. Azonfelül a romantika nagy következtelenségeit ügyesen tussolják el.

Ezzel szemközt *Földes Imre* Hadik-huszárai koturnusban masiroznak és született szónok vagy poeta mindegyik. A Vigszínház közönsége máshoz szokott, hanem azért ez a buja versáradat sem hőmpolygott el szimpatikus hatás nélkül. Kedves dolog, amint egy fiatal tehetség mindent, ami a kezéig érkezik, versre fog és hol rétori dörgéssel, hol lírai olvadozással dagaszt meg. Drámái cselekvés, jellemalkítás, hálás helyzetek kamatoztatása, gondolatok színpadi megtes-

tesítése, mind elmerül a lantpengetés bájos paszsiójában.

Földes Imrétől nem vitatható el a tehetség a vígjátéki szöveg meglátására és annak kihimzésére. De éppen a sok himzés, a tultengő versdekoriáció vonja el gondját az anyag kidolgozásától. Annál is inkább baj ez, mert a verselés nem olyan önálló értékű művészet, hogy kedvéért a figyelem elfordulna a darab széles belső szakadékaiktól. Rostand, akinek a hatása a szerzőt valószínűleg megigézte, óriása a kötött beszédnek, az ő poétikus nyelvének magában véve is mohón élvezük. Ellenben *Földes Imrénél* a vers öncélja jogosulatlan.

A darab tartalma két összetett mondatban foglalható össze. Gróf *Hadik* *András* *Mária* *Terézia* parancsára Berlin alá vonul és azt be is veszi. Mellette van felesége s utána veti magát izzó szerelmi programmal *Leonóra* grófnő is, de nem ér célt, hát gróf *Erdődy Géza*hoz megy feleségül. Ezt a szűk anyagot aztán a fiatalság minden szeretereméltóságában megmártott logikátlanosságok láncolják körül. *Hadik* táborában például olyan kuruc beszédek pattognak, hogy *Mária* *Terézia* hűséges embere bizonyára golyóval felet volna. Mikor a Berlin alatt elesett vitézeket temetik, néhány buszmagyar azért lázadzik a kormány ellen, amiért a halottakat nem magyar földben helyezik örök pihenésére. Istenem Berlin alatt estek el, hát ott is temetik el a szegényeket.

Földesnek csak az a törekvése, hogy hazafias szónoklatokkal hasson az érzékeny magyarokra és költői ömledéssel azokra, akiknek szívében ábrándos vér buzog. És ezt a célját el is éri. A patriotizmus kifakadásait zajos tapok szakították félbe, a meleg lírai vallomások is tetszettek.

Az előadás kiválóan jó volt. Hangulatos rendezés, festői kosztümök és intelligens alakítások sokat segítettek a fiatal szerzőnek. Előnyösen érvényesült *T. Halmi* Margit finom beszélőképessége, dícséretes mérséklettel szavalt *Odry Árpád*, pompás derüt keltett *Szerény* *Zoltán* és *Fenyvessy* *Emil*. *Komlóssy* *Ilona*, *Vendrey*, *Tanay*, *Tapolczai*, *Balassa*, *Kazaliczky* mind elsőrangúak voltak. A közönség megtöltötte a színházat és fölvonások után többször a lámpák elé tapsolta a szerzőt, akinek homlokát, fiatalember létére, három akadémiai koszoru ékesíti.

(B-y.)

SPORT

*** Galambblövő-verseny a Margitszigeten.** Az Országos Magyar Galambblövő-Egyület hétfőn, október hó 10-én tartja meg első őszi galambblövő-versenyét margitszigeti pályáján. Az érdekes sportesemény iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik.

A budapesti löversenyek.

— Különcdik nap. —

Budapest, október 5.

A vége felé közeledő meeting holnapi versenyprogramja nagyobbára jelentéktelen futamokat tartalmaz és éppen csak a nyílt handikap számíthat különösebb érdeklődésre. E tizezerkoronás versenyben, melynek teherközlése már hónapokkal ezelőtt látott napvilágot, érteülésünk szerint a következő telivérek fognak starthoz állani:

Retour	Cleminson
Serenissimus	Krousil
Tubicám	Janek
Lotto	Lewis
Mindjárt	Baines
Marsca	Bulford
Bonanza	Huztable
Corfu	Holmes
Scoronconcolo	Bonta

Az 1600 méteres handikapnak Lotto a favoritja, melyet 2 : 1 jegyeznek a könyvesek. Lotto 49½ kiló terhével tényleg rendkívül előnyösen van súlyozva és formái alapján is első esélylyel bír. Legveszélyesebb ellenfele

Serenissimus lesz, mely a Budai díjban 17 font súlykülönbözöt mellett ugyancsak megszorította *Lotto*-t. Jól fog még futni a Prince of Wales handicap győztese, *Bonanza* is.

A napot bevezető Eladóversenyben *Glory* indul a legtöbb kilátással, mellette a *Kaposi* tréner által indítandó lónak van győzelmi esélye.

Az Államdíjban valószínűleg nagyon kis mezőny fog a starthoz állani s így *Sorrentónak* nem fog nagy fáradságába kerülni a díjat megszerezni.

A Palotai díj *Arató* és a multkor ellovagolt *Katuska* között hozhat heves végküzdelmet, helyesélye az orosz *Barkisnak* van.

A nyereglen kétévesek handikapje egy csomó rossz lovat fog az indítógéphez gyűjteni, melyek közül még leginkább a *Festetich*-istálló lovatól várunk jó futást; ellenfelét a multkoriban némi jó formát mutatott *Calabriában* keressük.

A nap másik érdekesebb futama a *Köbányai*-díj lesz, melyben a legifjabb évjárat képviselői mérik össze erejüket a háromévesekkel. A kétévesek e futamban határozottan jobban vannak képviselve s azt hisszük, az első három helyet ezek fogják okkupálni. A legtöbb győzelmi esélye *Tokaj II*-nek van, míg helyre *Ratibornak* és *Venezianak* van esélye.

Tippjeink a holnapi napra a következők:

- I. *Glory* — *Kaposi*-istálló.
- II. *Sorrento*.
- III. *Lotto* — *Serenissimus*.
- IV. *Katuska* — *Arató*.
- V. *Festetich*-ist. — *Calabrias*.
- VI. *Tokaj II*. — *Venezia*.

Nyiltér.

FRANCOIS
TRANSYLVANIA
SEC.

Ilenczfalvi Linzer Imre és leánya, Lóry; ilenczfalvi Linzer Emmy, férje Weiss Hermann és gyermekeik Juliska, férje dr. Eisler Hugó, Vajkai Károly, Feri, Rózi; ilenczfalvi Linzer Vilma és férje Kren Manó; ilenczfalvi Linzer Paula öz. Pick Miksáné és gyermekei Károly és Misike; ilenczfalvi Linzer Béla; ilenczfalvi Linzer Áramin; ilenczfalvi Linzer Berta és férje Csillag Gusztáv; ilenczfalvi Linzer Melanie dr. Nyári Sándorné és leánya Rózsika; Hirschfeld Jenő és Erzsi, Havas Károly; Linzer Sámuel fájdalommal telt szívvel tudatják hön szeretett apjuk, apósuk, nagyapjuk illetőleg testvére

ilenczfalvi

LINZER KÁROLY

urnak

f. hó 5-én délután ¼4 órakor élte 80-ik évében hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A drága halott földi maradványai pénteken, f. hó 7-én délután 3 órakor fognak a gyászszobából (V. Váci-körút 26.) a Kerepesi-ut melletti izr. temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra kísértetni.

Áltás emlékére!

Koszoruk mellőzését kérjük.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A komáromi vár erődje. A törvény tiltja, hogy egy várról vagy katonai erődről teret és vázlatot készítsen és nyilvánosságra hozzon valaki. *Freisinger* Mór komáromi könyvkereskedő mindazáltal lefotografáltatta a komáromi vár monostori erődítését és *Divald* Károly budapesti műnyomdájában sokszorosította. A hadügy-ministerium panaszt tett a budapesti királyi

ügyészségnél, mely az erődítményt ábrázoló képes-lapokat lefoglalta s a kihágási törvény 33. szakasza alapján vádat emelt Freisinger és Divald ellen. A budapesti büntetőtörvényszék előtt ma tárgyalták ezt az ügyet Zsitvay Leó elnöklete alatt. Mindenekelőtt a vádlottakat hallgatták ki. Freisinger Mór azt mondja, hogy nem érzi magát bűnösnek. Nem is tudta, hogy a fénykép, melynek felvételt egy amatőr-fotografus készített, a monostori erődöt ábrázolja. Divald Károly azt vallotta, hogy nem volt tudomása arról, hogy az inkriminált kép tiltott felvételt. Dr. Pollák Illés és dr. Váry Albert védők szölköztek ezután és elővétel címén kérték az eljárás megszüntetését. Az ügyész ellenzte ezt, mire a bíróság visszavonult, hogy döntson a védők kifogása dolgában. Mikor az elnök újra megnyitotta az ülést, előállott Freisinger s kijelentette, hogy mint jó magyar ember nem akart ártani az államnak, azért kéri, hogy semmisítsék meg a lefoglalt levelezőlapokat. A bíróság ennek utána a vádlottakat az esküdtek meghallgatása nélkül elvétel címén fölmentette.

§§ Az orvos panasza. A múlt évben sulyos váddal illette Wittlich Pál, egy pozsonyi német lap szerkesztője dr. Pantocsek Józsefet, az ottani állami kórházhoz igazgató-főúrját. Azt írta lapjában, hogy Pantocsek nem engedte meg egy Brabanzet nevű munkás gyógykezelését, mert az nem volt tudja a kerületi betegsegélyező-pénztárnak, s ennek következtében az a szegény gyári munkás kénytelen volt jobbkezeinek négy ujját amputáltatni. Dr. Pantocsek rágalmazás és becületsértés miatt emelt panaszt a szerkesztő ellen, kit a pozsonyi esküdttörvényszék felmentett a becületsértés vádjáról, rágalmazásért azonban elítélte a bíróság egyhavi fogságra. A Kuria megsemmisítette a bíróság ítéletét, mert a törvényszék hibásan adta föl az ügyész kérdéseit az esküdteknek.

§§ Postamesternők réme. Papnövédek volt valamikor Nyíreő László, akiből gazdag nagybátyja katolikus papot akart nevelni. A fiatalembernek azonban nem tetszett a papipályas egy szép napon otthagya a szemináriumot. Fölkereste Sütő Szeréna répezelaki postamesternőt, kit régen ismert, s addig udvarogtatott neki, míg sikerült három, összesen kétezer négyezer koronáról szóló hamis postautalványt csempésztetnie a postaküldemények közé. Azután Budapestre jött, itt fölvetve a pénzt és azonnal Amerikába szökött. Az újvilágban azonban nem ment jól a dolga, visszajött hát hamarosan. Akkor Szántó Irén szabadfalui postamesternőnél kísérletezett ugyanolyan módon, de itt rajtafogták a csalást. Letartóztatták s a budapesti törvényszék elé állították. Közokirathamisításért kétszázötven nap fogságra ítélte a bíróság, a királyi ítéltábla pedig ma két és félszáz évvel emelte föl a büntetését.

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Pétevár, október 5.

Stössel főhadsegéd a következő táviratokat küldte a cárnak:

Szeptember 23. Boldog vagyok, hogy jelenthetem felségednek, hogy a japánok által négy napon át folytatott rohamtámadásokat, hála a csapatok hősiességének, az ellenség óriási veszteségei mellett visszavertük. Az ellenség szeptember 17-től szeptember 23-án reggel 5 óráig heves bombázást folytatott és rohamtámadásokat intézett a vár északi és nyugati részén, valamint a külső tábori erődítmények ellen. Mindezek az ismételt támadások visszavertek. Az ellenség kezében csupán két robbanóbombával teljesen elpusztított tábori erődítmény maradt a Templén és a viztartónál, mely utóbbit a japánok elpusztították. A Nagy-hegy elleni utolsó támadást ma reggel 5 órakor vertük vissza. Az ellenség ott már megszállotta a sáncok egy részét, gépfegyvereket helyeztek el és tüzelni kezdett csapatainkra. Condratenko tábornok Podgorski hadnagyot utászokkal és önkénteseket egy ezredes parancsnoksága alatt küldött ki, akik piroxilinnal töltött bombákat dobáltak az ellenség által megszállott sáncokra és azokat felrobbantották. A japánok összesen ötven menekültek. Sicssev százados vadászaival üldözte őket. Irmann ezredes, aki ezt az akciót vezette, Podgorski hadnagy-

nak tulajdonítja elsősorban a Nagy-hegy teljes megtisztítását az ellenségtől. A japánok több mint 10.000 embert veszítettek. Az egész legénység kinttette magát ebben a harcban, de különösen Condratenko tábornok, Irmann ezredes, Sicssev százados és Podgorski hadnagy. A csapatok hősiességgel harcoltak, nevezetesen az 5. ezrednek minden embere áthatva attól az óhajától, hogy Oroszország védsáncát a szélső Keleten utolsó csepp vérüig védelmezzék.

Szeptember 30. A 19-étől 23-ig tartó véres rohamtámadások után a vár viszonylagos nyugalomnak örvendett. Jelenleg az ellenség serényen dolgozik és lassankint előrenyomul. A bombázás az erődök és a vár belseje ellen folyik. Mi gyakran kiöhanunk. A csapatok szelleme állandóan hősi. A kórházakból naponta jönnek vissza gyógyultak a harcok közé. Kérjük istent, hogy nekünk győzelmet és felségednek egészségét adjon.

Pétevár, október 5.

Az orosz távirati ügyműködés karbini levelezője jelenti mai kelettel: Ideérkezett jelentések szerint a japánoknak Port-Arthur ellen szeptember 19-ikétől 26-ig intézett támadásait a vár vitéz védelmezői visszaverték. Az oroszok csak néhány előretolt állást ürítették ki, amelyek romhalmazzá váltak. Egyébként a japánok nem szállhatják meg azokat, mert más állásokból állást üríthetnek őket. A Pagoda-sánc ellen intézett roham alkalmával majdnem az egész 9. japán hadosztály megsemmisült. A holttestek halomszámra hevertek. Azok a sebesültek, akik saját erejükből nem tudták a harevonalból elmenni, elpusztultak. Midőn Fok tábornok negyedik hadosztálya a Farkas-domb kiürítése után, melyet több mint két hónapon át három japán hadosztály ellen hősiességgel védett, visszatért a vár területére. Stössel tábornok az ellenség tüzeiben diszmetben vonultatta előtte a helyőrséget. Port-Arthur kitűnő el van látva élelmiszerekkel. A védők meg vannak győződve, hogy a vár még hosszú ideig ellent fog állani az ostromnak.

Pétevár, október 5.

Miklós cár revali utazását elhalasztották.

TÁVIRATOK

A második békekonferencia.

Newyork, október 5. A Newyork World washingtoni távirata szerint az Egyesült-Államok amerikai képviselői által tett nem hivatalos tudakozásából Roosevelt elnök azt a meggyőződést merítette, hogy a mostani időpont nem alkalmas arra, hogy újabb békekonferenciára vonatkozó felhívásokat küldjön szét. Az ügyet ezért az orosz-japán háború befejezéséig elhalasztják. Ha Roosevelt akkor befejező elnök lesz, úgy meghívásokat fognak szétküldeni új konferenciának az Egyesült-Államokban való megtartása céljából, mert a konferenciával járó nagy költségek miatt nem lehet kívánni, hogy azt Hágában tartásuk meg. Az előkészületek egy évet igénylenek.

A magyar cukor ellen.

Bécs, október 5. Az osztrák cukorfinomítógyárak tulajdonosai a kormányhoz beadványt intéztek, amelyben állást foglalnak a Magyarországgal való forgalomban a cukorra rótt sur taxe ellen és különösen az ez év augusztus 1-én életbe léptetett ellenőrzési rendszabályok ellen, amelyeknek keresztülvitele fenyegeti az osztrák cukor magyarországi piacát.

Az osztrák cukorgyárosok beadványukban utalnak arra, hogy eltekintve a magyar cukortermelésnek a geográfiai fekvésénél fogva élvezett előnyéről, az a métermázsánkat járó 3.5 koronányi sur taxenál fogva sokkal kedvezőbb helyzetbe jut, aminek az volna a természetes következménye, hogy a magyar cukorkivitel a külföldi piacokon és különösen a Levante mellékén hatalmas versenyt támasztana az osztrák cukornak, amely a sur taxe ellenére is majdnem teljesen meg tudta tartani piacát Magyarországon. Az osztrák cukortermelés a sur taxe nyomása dacára,

bár nagy áldozatok árán, ki tudta állani a magyar konkurenciát, mert a magyar vásárlók jól ismerik az osztrák cukorgyártmányok kiválóságát s ezért előnyben részesítik a magyar cukorral szemben. A beadványban az osztrák cukorgyárosok azt kérik, hogy ha már a sur taxe parlamenti uton is fenntartatik, ne legyen visszaható ereje. Az 1894. július 30-iki rendelet amugy is olyan határozatokkal tartalmaz, amelyeknek célja az osztrák cukortermelésből a magyar piacot elvenni; a sur taxe azonban azzal fenyeget, hogy idővel védvámjellegű lesz, ami a kereskedelmi és vámszövetség szellemével ellenkezik.

A spanyol-francia egyezmény.

London, október 5. A Reuter-ügynökség arról értesül, hogy a Marokkóra vonatkozó francia-spanyol szerződést aláírták. A tárgyalások részleteit közölték az angol kormányval is; mind a három állam meg van elégedve a szerződéssel, amely megóvja érdekeit s biztosítja Marokkóban a békés fejlődés politikáját. A szerződésben egyelőre nincs szó Marokkó felosztásáról. Marokkó ezentul is a szultán szuverénitása alatt marad.

A lippe-detmoldi trónválság.

Detmold, október 5. Lippe hercegség országgyűlésén a regenség kérdésére vonatkozó javaslatok benyújtásánál Grevokot miniszter kijelentette, hogy a kormány változatlanul ragaszkodik az 1898-iki törvényhez. A császár nyilatkozatának sincs kötelező helye. Csak ha a hatalom győz, lehet a kormányt kényszeríteni, hogy lemondjon arról, amit jogosnak ismert el. A kormány bizik abban, hogy a szövetség-tanács tiltakozni fog a Lippe elleni erőszak ellen és mielőbb elfogulatlan bíróságot fog kinevezni, mely a trónöröklést igazságosan eldönti. A kormány sohasem fogja megengedni, hogy a hercegség önállóságát érintsék. A javaslatot ezután külön bizottsághoz utasították, mely nyomban összeült. A további plénáris tárgyalás pénteken lesz.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, október 5. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatok buza, tiszavidéki 10.75—11.15 K. Rozs 7.75—7.95 K. Árpa 8.90—10.— K., Tengeri 7.55—7.75 K. Cinqüantín 8.10—8.55 K. Zab 6.95—7.50 K., válogatott S.—K.

Bécs, október 5. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 677.—, Magyar hitelrészvény 782.50. Bécsi bankgyesület 284.50. Union-bank 556.25. Länderbank 543.25. Osztrák-magyar államvasút részvény 853.75. Déli vasút 87.25. Elbavölgyi vasút 421.50. Északnyugati vasút-részvény —.—, Dohányrészvény 348.—, Rimamurányi vasút 528.—, Alpesi bányarészvény 483.75. Májusi jövedék —.—, Magyar koronajáradék 99.80. Osztrák koronajáradék 97.90. Lombard —.—, Török sorsjegyek 143.50. Német birodalmi márka 117.43—117.42. Napoleon d'or —.—.

New-York, okt. 5. (Terményiössze.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 10.60 (10.30). Okt.-re 11.— (10.82). Jan.-ra 10.16 (9.98). New-Orleansban helyben 9.75 (9.41/10). — Petróleum: Stand white New-Yorkban 7.25 (7.95). Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.56 (1.56). — Zeir: Western steam 8.15 (8.25). Rohe és Brothers 8.35 (8.45). Tengeri iránzata állandó. — Okt.-re —.— (—.—). — Dec.-re 57.75 (57.75). — Máj.-ra 54.3/4 (54.7/8). — Buza iránzata állandó. — Pirosozsi helyben 117.3/4 (117.3/8). Okt.-re —.— (—.—). Dec.-re 115.3/4 (115.3/8). — Máj.-ra 112.3/4 (114.7/8). — Juliusra —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz 8.1/2 (8.1/2). Okt.-re 6.65 (6.75). Jan.-ra 6.95 (7.05). Liszt: Spring Wheat clears 4.— (4.—). — Cukor: 3.3/4 —.— (3.3/4). — Ón: 28.25—28.50 (28.25—28.37). — Réz: 12.87—13.— (12.87—13.—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Napirend.

Naplár: Csütörtök, október 6. Római-katolikus: Bruno. — Protestáns: Bruno. — Görög-orosz: (szeptember 23.) Sz. Iván fog. — Zsidó: Tischni 27. — Nap kél: 5 óra 50 percek. — Nyugszik: 5 óra 13 percek. — Hold kél: 1 óra 58 percek éjjel. — Nyugszik: 3 óra 48 percek délután. A miniszterek nem fogadnak. Könyves Kálmán művészeti szalon (Nagymező-utca 37.) nyitva díjtalanul egész nap. Nemzeti Múzeum. Allattár nyitva délelőtt 9—2 óráig. Többi terei megtekinthetők 1 korona díj mellett.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Írta: Mrs. EVANS WILSON.

(13)

Mrs. Laurance mellett ott ült férje, hanyagul hátradőlvé támlás ászékében. Keztyübe bujtatott egyik kezével sötét szakállát simogatja, másik keze a meszlátójával játszadozik. Violaszínű álmódú szeme fölött büszkén ivelődik szemöldöke, amelyet Mr. Palma olyan szépnék talált Regina arcán.

A szép amerikaiak ez a közömbös nembánomsága teljesen megfelel egy büszke, kissé könnyüéletű gavallér hivatásának, akinek hajlandóságait csak feleségének szakadatlan, szigorú felügyelete tudja féken tartani.

— Imeri azt a történetet, amelyet St. Laurant grófról beszélnek? — kérdezte Mrs. Laurance a követőtől.

— Nem, asszonyom.

— Láta Mr. Ormet Londonban, tízes lekedés fogta el, egy felvonásközben levélkét irt neki, amelyhez pompás rubintgyűrűt mellékel. S még mielőtt a függöny legördült volna, a gyűrűt és a lángoló levélkét ezer darabra szétverte. Thrope ezredes ott volt a páholyban s ő mondta el nekem az egész történetét. Mikor aztán tegnap megkérdeztem a gróftól, hogyan tették neki Mrs. Orme, felsőhajtott: „Ó, isteni — jégcsap, Sulitelmanak kellene nevezni.“ Hogy is mondtad csak, mit jelent ez a szó?

— Hókirálynő; beszélj kissé csöndesebben, Auguste — felelte Laurance, a nélkül, hogy fellillantott volna.

— Szerettem volna tegnap „Medea“-ban látni — folytatta Mrs. Laurance, de...

Niharos taps szakított a félbe szavait. Minden szem a színpad felé fordult, ahol Anny Robsart jelent meg Jeanette-tel és Vernetvel.

Fejedelmi bájjal ment a pamlaghoz a kasszély fogadótermében s lesütött szemmel állt ott, amíg a tetszés menydörgő hullámai le nem csillapodtak.

Atlaszruhája, amely nehéz redőkben borítja, Barack virágszínű és széles, csillámló uszályban hull le a tükörsima padlóra. Az Erzsébet-bodorról, mint valami illatfelhő pihen a nyakán, szabadon hagyva elől karcsu nyakát, amelyen ott látható a gyöngyosor — Leicester utolsó ajándéka. A hajszátorból, amely szép fejére tornyosul incselkedő fürtöcskék hullanak fehér homlokára, vagy tünnék el a csipkebodorban és csillognak, mint folyékony arany a színpadi lámpák sugaraiiban. Karján, kezén semmiféle ékszer, a gyöngyosoron kívül nem is visel semmiféle drágakövet.

Mint megtetszése a fiatal, boldog mátkának, amint türelmetlenül várja szerelmét, úgy hallgatja mosolyogva gyöngéd üzenetét az elhözjárt.

A disz-szék ott áll a második erkélypáholy közvetlen közelében s mikor Varney kéri, hogy jöjjön le. — megtagadja.

— Nem, jó Varney — mondja szívhez szóló hangon — Mylord Leicesternek magának kell kísérnie engem azokon a lépcsőkön. Én csak egy rejtőzködő grófnő vagyok és nem viselem azt a méltóságot, amelyet nekem adott, mindaddig, amíg föl nem hatalmaz rá.

Szeme követi főlemelt jobbát, odané az amerikai követ páholyára és rászegedődik Laurance arcára.

Néhány néző, aki az ünnepeit tragikát szakadatlanul figyeli, észrevette, hogyan borzong meg önkéntelenül, mintha csak valami jeges áram érte volna. De arcának egyetlen izma sem rezzen meg, csak Varney látja ott a színpadon, hogy a kis kéz, amint lehanyatlik, megkeresi a másikat, s az ujjak göresös erővel fonódnak össze.

Egy pillanattal izzó pillantás szegeződik a szép férfi arcára, aztán átsiklik arra a nőre, ott mellette, gyöngye mosoly ül ajkára, amely Varney szavait ismétli.

Anny Robsart odamegy az ablakhoz, hogy

lesse a lovak patkóinak a csattogását, amelyet olyan sóvárogva várnak.

— Nem a megtetsiesült leány és szépség? — suttogta Mrs. Laurance férjének. — Nem vetted észre, milyen merően nézett rám? Bizonyosan nagyon tetszettek neki a briliántjaim, ezek a teremtések nagyon nézik rögtön az ékszereket és drágaköveket.

Camill Laurance alig hallotta a szavakat, Anny megjelenése óta a lelkét különös varázs ragadta meg s megrezgettette szívének minden hurját.

Amikor a sötét, villogó pillantások delejes erővel merültek el az ő szemébe, lusta vére gyorsabban lüktetett, mintha csak láva ömlött volna az ereiben. Hol látta ő ezt az elragadó teremtet? Ismernie kell, nem idegen neki és mégis — soha ilyen bűbajos kép nem jelent még meg előtte. Csak véletlen bizonyosan, hogy pillantásuk találkozott.

Feleségének a szavait nem is hallotta, mintha csak vihar zudult volna el közöttük. Előre hajolt, hogy hallja a grófnő dallamos hangját és sötét pirosság gyuladt ki az arcán.

Tudok szert a féltékenység ellen s ez az igazság és a bizalom. A legcsekélyebb árnyék se emelkedik köztem és férjem között; mint valami tülkörbe, úgy nézzen a szívembe és csak az ő arcát lássa meg benne. És kételkedhetik-e ő, aki kezemet szövetségre a magáéba fogta, kételkedhetik-e abban, akire becsületének kincsét bízta, kételkedhetik-e, hogy ez a kéz tiszta?

Ámulva néz fel Varney. Ez nem a végső és a sugó elátkozva a lámpások lobogását, amely miatt ez a mondat elveszett a szeme elől.

Ah, ez még sokszor esett meg vele azon az estén. De azért a jelenetek lefolyának és lángoló lelkesedésre ragadják a közönséget.

Végre megnyílnak a szárnyasajtók, Anny elébe siet a szeretett férjének.

Megható, gyermeki bájjal ül le Leicester lábához, az ódaadó szerelem kifejezésével, amely a fiatal grófnő kedves arcán olyan ékesenszóló. S amely hidegebb lelkeket is lángra lobbantott volna, mint amely Camill violakék szemében tüzel.

A félénk, bámoló, szerelmes gyermek, lassankint becsavargó feleségé alakul át, aki elismerést kíván a hitves méltóságára törekszik.

Leicester előtt meghajolva, amíg a számlóról térdére nem siklik, szenvedélyesen esdikel.

„És ne izeljem-e meg csakhamar az a tisztességet, amely nem ér fel sem ékszerrel, sem gazdagsággal, hanem csak boldogsággal: az, hogy Anglia legnemesebb nemesének legyek a felesége? Elismert neje lord Leicesternek. Nézd, nem a cím és rang vakító fénye csábít engem, szívem a te neved drága és édes diadémiáért sóvárog, azért a jogért, hogy mint a te meghitt feleséged léphessek a világ elé.“

„És miért ne volna ez lehetséges!“ — feleli szeretett férje álbölcs kitérőire. „Miért ne lehessen az oldalad mellett, ha te kívánád, miután isteni és emberi törvény egyaránt követeli? Azt hiszed, nem mennék-e mezitlen lábba tűzes vason végig, ha ólomul nevednek oltalmazó hajlékát érném el? És te, férjem, félsz annak az ítéletnek a viharától, amely a te feleséged szívét érintetlenül hagyja? Valóban sovány volna az az igazságosság, amelyvel meghitt feleségedet elismernéd.“

Leicester kivonult feleségével a színpadok mögé s a követ már kétszer szólította meg Camill Laurancet, a nélkül, hogy ez tudott volna róla.

— Ej, hát ébredj fel, Camill, nyitott szemmel álmódol, téged is annyira lekötött ő nagysága szépsége?

Mrs. Laurance megszorította férje karját, de az csak elémz föltette a követ felé.

— Imeri ön Mrs. Ormet?

Férjénél van?

— Holnap meglátogatom, viszonyairól semmit sem tudok. Mint özvegy szerepel.

(Polytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Államvasut-társaság bevétele 5,521.627 korona. (— 255.193 korona.) Helyreigazítási többlet májusról 273.126 korona. — A Déli vasút-társaság bevétele 1,097.132 korona (+ 142.337 korona). Helyreigazítási többlet májusról 205.636 korona.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Az esős, kellemetlen időjárás károsan befolyásolta az élelmisipari forgalmát, mert egyrészt a hozatok is kisebbek voltak, míg másrészt a vételkedv is csökkent. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: **Husfélék:** Vidéki marhahus eleje 60—70, hátulja 70—84 koronát jegyzett 100 kilónként. Lehuzott sertés-hus 104—112, sertések szalonnával I. rendű 108—116, II. rendű 100—104, fillér kilónként. Öltött borjú borbán, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 80—100 fillérrel voltak a forgalomban kilónként, minőség szerint. Juhhús kilója 60—72 fillér. — **Vadfélék:** Nagy nyulak darabja 2.20—2.40, fogoly párja 1.60—2.—, fácán párja 5.—5.60 korona. Öz 1.20—1.30 korona, vaddisznó 70—90 fillér, szarvas 50—56, fillér kilója. — **Tojásból** a hozatok ma is kicsinyek voltak és I-ső rendű friss tojás árú 82—86 koronát jegyzett eredeti ládánkért. — **Tejtermékekben** nagyon lanya az üzlet még árendédményvel sem lehet a felhalmozódott készleteken tudni. Ma I. rendű szövetek teavaj 1.70—2.—, jó friss főzővaj 130—140 fillér, friss tehénúró 12—16 fillért jegyzett kilónként minőség szerint. — **Vágtott baromfi**ban a hozatok ma is kisebbek voltak és I-ső rendű, szépen tisztán kezelt hizott ludak 108—116 filléres árban találtak készleges vevőket. — **Gyümölcsfélék:** Szőlő mézes fehér 24—28, chassellas 32—40, passatutti 46—56, muskotály 40—46 fillér kilója. Rétes-alma 14—18, törökbalinti 16—28, sóvári 10—16, aranyranett 16—30, szercsika 16—20 fillér kilónként minőség szerint. Kálmán-körte 20—30, császárkörte 28—40 fillér kilója. Dió kilója minőség szerint 30—50 fillér. — **Burgonya:** fejlett, nagygyümös, egészséges rózsá 7.—7.40, sárga 8.—8.50, fehér 6.—6.40 korona métermázsánként vagontertelben. Egészséges, keményfejtű káposzta, I. rendű 12—20, II. rendű 8—10 korona 100 darab.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 51.50 korona pénzben, 52.50 korona áruban. — **Bécsben** a szesz valamivel szilárdabb. A kontingentált készárú 54.— korona pénzben, 54.40 korona áruban.

Sertés-konzumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbizottság intézése.) Október 5-én. Fölhajtás összege 397 db sertés, 69 darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 145 darab sertés, 71 darab süldő, összesen 542 darab sertés, 140 darab süldő. Eladatott 278 darab sertés, 140 darab süldő. Eladatlan maradvány 260 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettek: Zsírterés: Öreg I. r. 350 kilogramm felül 97 — K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig — fillérig, II. rendű selejtezett — fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 98—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 94—101 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 90—92 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Husstérés: nehéz 300 kilogramm felül 90—93 fillérig, könnyű 140—300 kilogramm 96—100 fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendők.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, október 5.

A mai tőzsdén 30.000 métermázsás buza került a forgalomba változatlan áron. Zárta felé kedvezőbb lett a gangulat.

Más gabonamétekekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Felmondatot 81.000 métermázsás buza, 11.500 métermázsás rozs, 2000 métermázsás tengeri, 6000 métermázsás zab október 10-én leendő átvételre.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 500 mm. 81.5 k. 10 K. 60 f., 500 mm. 81.5 k. 10 K. 60 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 10 K. 50 f., tartott, 600 mm. 80.5 k. 10 K. 30 f. sárga, 100 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 2000 mm. 80 k. 10 K. 47½ f., 100 mm. 80 k. 10 K. 42½ f., 100 mm.

80 k. 10 K. 20 f., üszkös, 100 mm. 80 k. és 100 mm. 79.5 f., 1000 mm. 80 k. 10 K. 47 1/2 f., 4000 mm. 79.7 k. 10 K. 50 f., 1000 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 600 mm. 80 k. 10 K. 55 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 57 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 50 f., 100 mm. 79.5 k. 10 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 10 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 300 mm. 80 k. 10 K. 47 1/2 f., 150 mm. 78.8 k. 10 K. 45 f., 100 mm. 77.5 k. 9 K. 80 f., üszkös.

Oroszhaszai: 3600 mm. 81 k. 10 K. 62 1/2 f., októberi szállításra.

Pestmegyei déli: 100 mm. 81 k. 10 K. 50 f., 200 mm. 80 k. 10 K. 50 f., 400 mm. 80 k. 10 K. 45 f., 400 mm. 80 k. 10 K. 45 f., 150 mm. 80 k. 10 K. 40 f., 1000 mm. 79 k. 10 K. 35 f., 150 mm. 78 k. és 150 mm. 80 k. 10 K. 30 f.

Felsőmagyarországi: 500 mm. 80 k. 10 K. 30 fillér.

Csuromi: 4000 mm. 76.5 k. 10 K. 07 1/2 f. **Pancsovai:** 600 mm. 77.5 k. 10 K. 02 1/2 f. **Romániai:** 1250 mm. 79 k. és 750 mm. 77.5 k. 10 K. 25 f.

Szerbiai: 2080 mm. 78 k. 9 K. 92 1/2 f., 2030 mm. 78 k. 9 K. 92 1/2 f. **Mind három hónapra.**

Rozs: 100 mm. 7 K. 37 1/2 f., 200 mm. 7 K. 32 1/2 f., paritásra.

Zab: 200 mm. 7 K. 10 f., 100 mm. 7 K. 20 f. (6-árú).

Tengeri: 200 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 30 f., 100 mm. 7 K. 30 f., 500 mm. 7 K. 20 f., kocsi rakva.

Burgonya (pesti): 1000 mm. 8 K. — f. **Készpénzesítés mellett.**

A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

B u z a	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	77	10.05	10.1b	79
	78	10.15	10.25	10.40
	79	10.26	10.30	10.45
	77	10.10	10.10	79
Fehérmegyei	77	10.05	10.15	80
	78	10.10	10.20	81
	79	10.10	10.20	81
Pestvidéki	77	10.10	10.10	79
	78	10.06	10.15	80
	79	10.10	10.20	81
Bánási	77	10.05	10.05	79
	78	10.10	10.15	80
	79	10.15	10.25	81
Békési	77	10.10	10.10	79
	78	10.10	10.20	80
	79	10.15	10.20	81
Szerb	78	10.15	10.20	81
	79			

Egyéb gabonafajták	50 kilogramm ára		
	K.-tól	K.-ig	
Rozs	uj elsőrendű	7.85	7.45
	középmínőségű	7.25	7.35
Árpa	takarányúru, i. r.	7.80	7.50
	maszórendű	7.30	7.20
Köles	elsőrendű	7.7	7.90
Zab	középmínőségű	7.20	7.85
Tengeri	betöltő új	7.20	7.85
	6 fehér	7.20	7.85
	uj román vagy bolgár	7.20	7.85
	cinquantin	7.20	7.85
	káposzta	11.50	11.70

A határidőszület folyamán a következő

kötések történtek:

Októberi buza	10.10—10.08—10.18
Áprilisi buza (1905)	10.54—10.59—10.58
Októberi rozs	7.38—7.47
Áprilisi rozs (1905)	6.77—6.85—7.91
Októberi zab	6.83—6.82—6.75
Áprilisi zab (1905)	7.17—7.20
Májusi tengeri (1905)	7.39—7.38—7.40

Déli egy óraker a következő záróárakat

állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	10.17—10.18
Buza áprilisi (1905)	10.58—10.59
Októberi rozs	7.46—7.47
Áprilisi rozs (1905)	7.90—7.91
Októberi zab	6.76—6.78
Áprilisi zab (1905)	7.19—7.20
Májusi tengeri (1905)	7.39—7.40

Délután fél 5 óraker zárul:

Októberi buza	10.14—10.15
Áprilisi buza (1905)	10.56—10.57
Októberi rozs	7.47—7.48
Áprilisi rozs (1905)	7.88—7.89
Októberi zab	6.76—6.77
Áprilisi zab (1905)	7.19—7.20
Májusi tengeri (1905)	7.40—7.41

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde a tegnapi esti tőzsdékhez csatlakozva igen szilárd irányzattal nyílt meg, később azonban arbitrázs-eladásokra gyengültek az árfolyamok. Déiben bányadt volt a hangulat és különösen az osztrák hitelrészvények ocsóbban zárultak. Valuta és ércáru változatlan.

A helyiértékek piacán szilárd volt az irányzat.

Előtőzsde. Gyengült. Osztrák hitelrészvény 680.75—676.25. Magyar hitelrészvény 784.25—783.—. Osztrák-magyar államvasut 653.25—653.50. Rimurányi vasmű 530.—528.—. Városi villamos vasut 341.—342.50 korona.

Déli tőzsde. Bányadt. Osztrák hitelrészvény 678.25—676.25. Magyar hitelrészvény 783.75—782.50. Osztrák-magyar államvasut 655.—654.—. Rimamurányi vasmű 530.25—529.50. Jelzalogbank 520.—519.75. Közúti vaspálya 581.50. Városi villamos vasut 341.—. Magyar koronajáradék 97.85 korona.

A helyi értékek piaca szilárd. Kötöttett: Kőszénbánya-és téglagyár 487.—490.50. Schlick-féle vasöntőde és gépgyár 372.—. Adria 461.50—463.— korona.

A prémiumtízletben díjbiztosításokért fizetnek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.— korona, 8 napra 13.—15 korona, 1904. október hó végére 25—27 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 676.50. Magyar hitelrészvény 782.—. Leszámitolbank 463.—. Rimamurányi vasmű 529.50. Osztrák-magyar államvasut 654.50. Közúti vaspálya 581.50. Városi villamos-vasut 341.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.		b) Osztrák államadósság.	
Név	Ára	Név	Ára
Arany. med.	118.75	1870. All. ny.-k.	209.50
okt.-re	119.25	200 K.-ás	211.50
Koronajáradék	97.75	Magy. földte-	92.—
Koronaj. utám.	97.75	berm.	92.—
okt.-re	97.75	Horv.-szl. jelz.	92.—
Koronaj. 3 1/2%	88.75	Göldv. kősz.	96.50
Vasúpap-köl.	82.75	Tiszai nyer-	103.—
		kölcs. 200 K.	103.—

Koronaj. máj.

—nov.	99.25	Papír. feb.-	99.25
		aug.	99.75
		Koronaj.	99.50

Budapest fiv.

1897. 4% közl.	96.25	Temes-Béka-	97.—
		társulat 4%	98.—

Bankok.

Angol-osztrák bank	285.—	M. jelz. hitelb.	—
Elő magyar bank	842.—	Ugyanaz okt.	—
Iparkbank	135.—	M. med.	519.50
Finnei hitelb.	135.—	M. keresk. r.-t.	578.—
Bazsi bank	214.—	M. leszámit. bank	463.—
Bermes m. áll. váltóüzl. r.-t.	238.—	U. okt. med.	463.—
Magyar hitelb.	—	M. tkp. közp.	1040.—
Ugyanaz okt.	—	jelzalogb.	1040.—
Med.	782.50	Osztr. hitelb.	—
M. agr. és jurb.	450.—	Ugy. okt. ált.	676.25
		Osztr.-magy. b.	1613.—
		Pestim. m. keresk.	2860.—
		kedelmi bank	2855.—
		Osztaljari. r.-t.	1890.—

Takarékpénztárak.

Bélfárosi	224.—	228.—	Magy. ált. tkp.	600.—	608.—
Bécsi III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1700.—	1710.—
Bpest-Erzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazai	16150.—	16250.—
Bpesti tkp. és orsz. zálogk.	426.—	432.—	Ugy. tkp. jog.	—	—
Egyes. bécsi	2415.—	2430.—	Ugy. Interim	8200.—	8300.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító	425.—	435.—	M. jég- és vísz. bizt.	35.—	37.—
Bécsi élet- és járadékbizt.	700.—	720.—	Nemz. baleset	340.—	350.—
Bécsi vasmű. ált.	6050.—	6100.—	Pannónia-víz.	2050.—	2100.—
Fonctiere	242.—	244.—			

Malmok.

Concordia	175.—	185.—	Henger	890.—	920.—
Elő budapesti	1200.—	1230.—	Molin. és áttők	375.—	385.—
Erzsébet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Lejza	220.—	230.—			

Bányák és téglagyárak.

Észenk. kősz.	265.—	267.—	M. áll. kőszénb.	344.—	349.—
Felsőm. bányas. és kohó	548.—	554.—	M. kerámiai	160.—	160.—
Istv. tég. gy.	100.—	105.—	Salgótarjáni	584.—	585.—
Kőbány. gőztg.	980.—	1300.—	Uljaki tegia-és mészgyár	318.—	319.—
Magy. asszál.	172.—	173.—			

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Elő m. gar.	150.—	166.—	Nicholson	200.—	210.—
„Danubius”	174.—	177.—	Rimamurányi	—	—
Ganz	3180.—	3230.—	Ugy. okt.-re	529.60	530.—
			Schlick	372.—	374.—

Különféle vállalatok részvényei.

Ált. vassg. közl.	620.—	630.—	„Hungaria” mlt.	215.—	225.—
Bpesti ált. vill.	345.—	356.—	trágya	—	—
Gyapum.-gyár	703.—	703.—	Kőbányai polg.	315.—	320.—
Részvénytárs.	2650.—	2750.—	M. vasműgyár	1725.—	1735.—
Sertészélt. r.-t.	475.—	495.—	M. villamosgáz	299.—	302.—
Spódium-gyár	210.—	230.—	Nemzetk. vil-	582.—	587.—
Finnei riash.	2800.—	2900.—	Nemzetk. vassg.	—	—
Gschwindt-féle szeszgyár	975.—	1000.—	lamosság	—	—
			gönl. 5%	490.—	500.—
			Royal-szálló	—	—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria* tengh.	462.—	464.—	Bpest-Ujpest-rákosp. vill.	182.—	184.—
Bécsi közúti vaspálya 5% ut. okt. 5 med.	581.51	622.50	Déli vasút	—	—
Bécsi közúti v. p. él. jegy	350.—	360.—	Dunagőzhajóz.	865.—	870.—
Bécsi vill. városi vasut. 1903.	341.—	342.—	Kassa-odérb.	378.—	383.—
Bécsi vill. városi vasut.	—	—	Osztr.-magyar államvasut	—	—
Ugy. él. jegy.	120.—	124.—	Ugy. okt.-re	654.25	654.75

Sorsjegyek.

Bazilika	19.50	21.50	Olasz vörösk.	42.—	44.—
Ugy. o. felbll.	20.80	22.80	Ugy. o. felbll.	44.50	46.50
Bécsvárosi	535.—	615.—	Osztr. vörösk.	55.—	57.—
Jó-sav	3.75	10.75	Osztrák hitel.	480.—	490.—
Ugy. o. felbll.	9.75	10.75	Falry	160.—	170.—
M. vörösk.	28.50	30.50			
Ugy. o. felbll.	29.—	31.—			

Fénszemek.

M. vagy oszt.	11.35	11.48	Német bír. b.-		
arany vált	11.35	11.48	Jegy (100M.)	117.87 1/2	117.87 1/2
M. vagy oszt.	11.37	11.33	Francia bjegy	55.17 1/2	55.17 1/2
arany kőr.	19.03	19.09	Olasz bjegy	56.05	56.20
20 fr. arany	23.46	23.54	Római bjegy	94.70	95.40
20 márk. arany	23.46	23.54	Szerb bjegy	94.50	95.—
			Rubel	236.50	234.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 54.—61.— korona, vörös aprószemű 56.—58.— korona, vörös erdői —.— korona, vörös bánási —.— korona, középszemű 62.—68.— korona, nagyszemű 72.—80.— korona. Dinszörsir: budapesti 68.—68.50 korona, vidéki —.— korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki —.— korona, városi 4 darabos 58.—58.50 korona, 3 darabos 59.—59.50 korona, füstölt —.— korona. Szilva: boszniai, szőlés szerinti minőség 8.75—9.25 korona, 120 darabos —.— korona, 100 darabos 13.—15.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szőlés szerinti minőség 7.75—8.— korona, 100 darabos 11.—11.50 korona, 85 darabos 20.50—21.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.— korona, szerbiai 11.50—12.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén barátságos volt a hangulat, csupán néhány bányapapír csökkent a helyi spekuláció nyereségrealizálási következtében. Hitelrészvény javult arra a hírre, hogy a Skoda-gyárnál nagyobb spanyol ágyumegrendelés történt. Länderbankot ismét vásároltak átmenetileg berlini számlára. Union-, hitel- és osztrák-magyar bankrészvények is tovább emelkedtek, továbbá petroleum és egyes építő kőszénpapírok is. Röviddel a zárlat előtt némileg csökkentek az árfolyamok.

A déli tőzsdén hitelrészvények budapesti eladások következtében kissé estek. A többi értékekben szilárd volt az irányzat. Alpesi és a Cseh-bánya részvények erősen javultak. Berlinből magasabb jegyzések érkeztek. Prágai vasmű 1443, cseh-bánya 1420, brüxi kőszén 668, bustiehrader lit B. 1069.

Zárlat nyugodt, az árfolyamok kissé csökkentek. Prágai vasmű 1425. A magánkamatláb 3 1/4—3 1/2%.

Bécs, október 5. (Magyar értékek zárata.) 4% aranyjárdék 119.20. Magyar koronajáradék 97.90. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. 4% magyar földterhermentesítési kötvény 97.55. Magyar hitelbank részvény 782.—. Magyar nyeremény-kölcsön-sorsjegy 209.—. Magyar leszámitol-és pénzváltóbank-részvény 460.—. Kassa-odérbergi vasúti részvény —.—. Rimamurányi vasműrészvény 528.—. Magyar kereskedelmi bank 2828. Magyar cukoripar —.—. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény —.—. Magyar jelzalogbank 519.50. Adria hajózási r. t. —.—.

Bécs, október 5. (Osztrák értékek zárata.) 4% papírajárdék 99.80. 4% 2% esztőzsdéjárdék 99.75—100.30. 4% osztrák aranyjárdék 119.60. Osztrák koronajárdék

kint 240 k.-grammig terjedő sulyban) — állérig — III. Romániai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban — állérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogrammon felüli sulyban) — állérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) — állérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 118—119 állérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 116—117 állérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 113—114 állérig.

Sertéslelészám: 1904. okt. 3. napján volt készlet 37.950 darab. — 1904. okt. 4. napján felhajtott 357 darab. 1904. okt. 4. napján elszállított 392 darab. 1904. október hó 5. napján maradt készletben 37.915 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 5. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Huszár Vilmost, a kir. József-műegyetemhez szolgáltatásra kirendelt középiskolai rendes tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Prekopa István okleveles tanárt a rosznyói állami tag-segélyezett ág. h. ev. főgimnáziumhoz a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá, Szétsényi Antal nyitvármegyei kir. tanfelügyelőségi tölnököt a X. fizetési osztály 3. fokozatába az 1904. évi I. törvénycikk értelmében megillető személyi pótlékkal szepesvármegyei kir. segédtanfelügyelővé, Albrich János megbízott tornatanítót a fogarasi állami főgimnáziumhoz a X. fizetési osztály 3. fokozatába a három próbáért fenntartásával ideiglenes rendes tornatanítónak, Kengyel János sajtógömrői ág. ev. elemi iskolai és okleveles polgári iskolai tanítót pedig a szegedi I. ker. állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Vékeyné Gondócs Krisztina okleveles tanítónót az oppovai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Lóparits R. József okleveles tanítót a drávaszentmihályi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Kirileán Tivadar okleveles tanítót a bozovicsi községi elemi iskolához rendes tanítónak, Nagy Ferenc okleveles tanítót a magyarpécskai tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Blaskovits Kálmán okleveles tanítót a kunói (Nyitra-megye) állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Dobránszky Ida okleveles tanítónót a singléri állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kosity Darinka okleveles tanítónót a boldogasszonyfalvi községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Papp Géza okleveles tanítót a lomperthi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Thiry Károly okleveles tanítót a gertenyesi állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Kiss Anna okleveles tanítónót a bereztekli állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Csikány Margit okleveles kisdudóvónót a szentjánosi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, — a m. kir. pénzügyminiszter az antalfalvi m. kir. adóhivatalhoz Trefon Béla palánkai adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, a nagymaróti m. kir. adóhivatalhoz Vutsák György nagymaróti adótitest adóhivatali ellenőrré, az újvidéki m. kir. adóhivatalhoz Tarr István sziráki adóhivatali gyakornokot adótitest ideiglenes minőségben, a csongrádi m. kir. adóhivatalhoz Sebők Miksa edelényi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben, — a m. kir. igazságügyminiszter dr. Bernolák Nándor ügyvédjelölt, békésmegyeri lakost a budapesti kir. büntető törvényszékhez aljegyzővé, Herschmanek Lajos ipolysági törvényszéki irodatisztát az ipolysági kir. törvényszékhez irodaigazgatóvá, Zelenka Antal ipolysági kir. törvényszéki irnokot az ipolysági kir. törvényszékhez irodatisztává, — a budapesti kir. ítélőtábla elnöke Farkas Zoltán budapesti lakos végzett joghallgatót, Horváth Ernő budapesti lakos jogszigorlót a budapesti kir. ítélőtábla területére díjas joggyakornokká, — a soproni m. kir. pénzügyigazgatóság Leyrer Frigyes soproni lakost a kapuvári m. kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A nagykárolyi pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri állásra két hét alatt, — Héldmezővásárhely város törvényhatóságánál mérték-bitelesítő ellenőri állásra október hó 8-ig, — a felsővisóti adóhivatalnál adótitest állásra 14 nap alatt, — a máramaroszigeti pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlési állásra 14 nap alatt, — a nagyszébeni pénzügyigazgatóságnál számtiszt állásra 14 nap alatt, — a kolozsvári kir. törvényszékénél bírói állásra 2 hét alatt, — a széksárdi, löcsei, fiemei pénzügyigazgatóságnál számtiszt állásra 14 nap alatt, — a naszdóci és tornyaljai adóhivataloknál adótitest állásra 14 nap alatt, — a baáni járásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt, — a budapesti gyűjtőfogháznál irnoki állásra november 4-ig, — a szászregényi járásbírósnál irnoki állásra november 1-ig adandók be a kérvények.

MEGHÍVO
Agulár Dávid új cipő-üzletébe
Budapest, IV., Muzem-körút 27/III.

ahol bámulatos olcsó és tartós cipő kaphat. Aki személyesen nem jöhet az kérje nagy képes árjegyzékemet, a mit ingyen és bérmentve küldök. Minden pár cipőhöz AGI-kecske ingyen.

Léghévíz cipő 3-20 ft Kamélli 2-50—5-50 ftűg

Férfi:

Borjúbőr, sima vagy betétes	3.-
Elegáns víz vagy borjú fűzős	3-20
Amerikai box, fűzős, vagy cugos	4.-
Válódó sevrő, fűzős vagy cugos	4-20
Box szatmár, vagy sevrő gombos	4-50
Egész lakk fűzős 4.50, bőrszárral	4.-
Tiszti cipő, sevrő vagy lakk	4-50
Katonabakancs, borjúbőr 3.50, box	4-50

Zergebőr, cugos vagy lakk 5-1:

Box, sevrő vagy lakk fűzős	3-60
Sevrő, box vagy lakk gombos	3-90
Sevrő, lakk vagy box cugos	3-60
Egatta sevrő 2.60, zergebőr	2-40
Lakk vagy bőr spangli 2.50, kényves	1-60

Gyermekcipők minden árban.

Nem tetsző árut kicseréljék vagy a pénzt visszaadom. Vidéki megrendelőket elő leikészítemesen eszközök, hogy semmi-féle visszatérítésnek esete nem fordulhat elő.

Kzen specialista legjobban ajánlott szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hűgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű titkos betegséget

(hűgyszólyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYEN-GESÉGNEL (IMPOTENCIA)** még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

— Levelekre díjlanul válasz; kívánata gyógyszerik. —
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.
Budapestben, Erzsébet-körút 12. szám.
Félemet: bejárát a léposónél. — Külön várterem.

Déli vasut.

A háló-és közvetlen kocsik forgalma a Budapest d. v. pályaudvarról az 1904/5. évi teli menetrendben, október hó 1-től kezdve.

I. II. oszt. hálókocs Budapest d. v. — Velence (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Comornton át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc, Velence érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra. Velence indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocs Budapest d. v. — Pragerhof-Margurten át. Budapest d. v. indul este 8 óra 00 perc. Pragerhof-Margurten érkezik d. u. 12 óra 17 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra. Pragerhof-Margurten indul d. u. 5 óra 58 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 9 óra 55 perc. Menettartam: 16 óra.

I. II. oszt. közvetlen kocs Budapest d. v. — Velence (Venezia) között. Pragerhof-Nabresina-Comornton át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc, Velence érkezik d. u. 2 óra 10 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra. Velence indul d. u. 2 óra 10 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra.

Budapest d. v. — Firenze között. Pragerhof-St.-Péteren át. Budapest d. v. ind. este 8 óra 00 perc. Fiume érkezik d. e. 9 óra 37 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra. Fiume indul este 7 óra 52 perc, Budapest d. v. érkezik d. e. 9 óra 55 perc. Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v. — Triest között. Pragerhofon át. Budapest d. v. ind. reggel 8 óra 00 perc. Triest érkezik este 9 óra 10 perc. Menettartam: 18 óra. Triest ind. reggel 7 óra 55 perc Budapest d. v. érkezik este 9 óra 20 perc. Menettartam: 18¹/₂ óra.

Budapest d. v. — Paliradz között. Nagykanizsa-Barcsan át. Budapest d. v. ind. este 10 óra 00 perc. Paliradz érkezik d. u. 1 óra 20 perc. Menettartam: 15¹/₂ óra. Paliradz indul d. u. 2 óra 50 perc, Budapest d. v. érkezik reggel 6 óra 20 perc. Menettartam: 15¹/₂ óra.

FÉRFI és NŐI
nemis betegségek, férigyengőség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

Dr. KAJDACSY
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9—4-ig, este 7—8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél útján is bírtos gyógyszerik.

5 forintért azétküldök utánvás mellett egy férfi öltönyre való 3 méter finom gyapjuszövet, tetszés szerinti színből: a meg nem felelő árú kicseréltem vagy **WEISZ MIKSA** posztó nagy-pénzt visszaküldöm

Áruháza Budapest, VII., Király-u. 17. Alapítva 1879.
Minták a nagy forgalom miatt nem küldöttek.

+ INGYEN +

és bérmentre, zárt borítékban küldjük legujobb érdekes ábrákkal és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünket.

SÉRVKÖTŐK angol acélrugóval 4—12 kor-ig angol gummi övvel 7—12

Univerzális sérvkötőink a legjobbak, kis-lappal a legnagyobb sérv is elárható.

Gummi és halhőlyög 2, 4, 6, 8, 10 és 12 kor. tucattja, pessar. oehis. női szer orvosi rendelethe 3—5 kor. Mintajegyetmény 12 drb 4 kor. Aki e lapra hivatkozik 20% engedményt kap.

Lavator cs. és kir. szabadalom, biztos és kényelmes női szer 14 kor.

Irrigátorok teljesen felszerelve 4-től 7 koronáig.

Műkezek, mülábak, haskötők, gummi-harinszák saját gyárunkban jóállás mellett mérték szerint készítenek, a beteg-szükséghez szükséges összes cikkek kaphatók.

Magyar orvosi műszertár
VII., Kerepesi-ut 32. Rókus-kórházzal szemben.
A vörös keresztre ügyeljünk.

ERZSÉBET SZANATORIUM
sorjegyeknek részletfizetésre való eladásához Hasznosítási körváltókat keressünk. Jelentkezés számban v. írásban HECHT bankhoz részt-társ. váltóüzletében

BUDAPEST, IV., Ferenesiek-tér 6.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP lan PAP lan PAP lan

1 üszeshaftnyac 5 csig 3 db	10.00	1 sodrony acél ágybottó	5.-
1 kivethető matrac	1.80	1 tengerifü matrac	4.50
1 rouge paplan	2.80	1 ágyrúce	5.-
1 kényes	3.40	1 kényes	3.-
1 cachmir paplan	3.40	1 ablak kárpit függőy	12.-
1 satin	3.80	1 tunis	1.50
1 stásc cachmir	4.80	1 gyapja	4.50
1 szőnyeg szőnyeg paplan	8.50	1 ágy, 1 asztalterítő boure	5.50
1 fodros sejm. at. papl.	13.50	1 kényes	12.-
1 jó vásson paplan lepedő	2.-	1 nagy szőnyeggyapj	2.50
1 ágy	1.30	1 ágy	5.30
1 fűzől-ágykaró pokróc	2.50	1 ágyrúce I.	0.85
1 gyapja	6.50	1 tapet try ágyrúce	1.50
1 jó pokróc	4.80	1 mtr. jó futószőnyeg	40
1 teli pokróc	4.80	1 mintázott	75
1 szep tall szőnyeg	7.50		

GICHNER JÁNOS paplan, matrac, és kényesekre gyártás, szőnyeg, függőy, vabator stb. nagy rakás.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20. szám.
Árjegyzékét kívánataira ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árú kicseréltenek, vagy a pénzt visszaadják.

Gyomorhajosok,
gége- és bélhurutosok, vese- és hólyagbajosok, máj-, epe- és sárgaságban szenvedők legjobb és leghatásosabb gyógyszere a lithium glaubersó és vastartalmu „Baldóci Deákforrás”
természetes gyógyvíz és páratlan borvíz az összes gyógyvizek között a legolcsóbb.

„Baldóci Deákforrás”
Megrendelőknél 10 literrel kezdve díjmentesen házhoz szállítattik. Vidéki megbízások azonnal eszközöltetnek.

A „Baldóci Deákforrás” magyarországi vezérképviselősege.
Budapest, IV. Fővám-tér 4. TELEFON 79-02.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1904. október 6-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Berlichingeni Götz.

Opera 5 felvonásban.
Személyek: Farkas M. Elisabeth N. Valent Mária, huga Ambrusó A kis Carl, fia Oppenheim Georg, szolgálja Szoyor Mihály A bambergi papból Weislaggen Adalbert Reek Vilmos Franz, szolgálja Bochniesek Waldorf Adelheid V. Krammer Imgard, szobalány Bertis Mimi

Kezdetre 7 órakor.
Heti műsor: Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: Fidelio. Vasárnap: Az eladott menyasszony.

NEMZETI SZÍNHÁZ

II. Rákóczi Ferenc fogsága

Színkép 4 felvonásban.
Személyek: Zrínyi Ilona Fáy Sz. Rákóczi Ferenc Bakó Bárdó Károly Nádai Amália Hegyesi Kolonics Gál Gróf Peczeli Gyenes Longneal Iván Lehmann Godofred Mihály

Kezdetre 7 órakor.
Heti műsor: Csütörtök: Rákóczi Ferenc fogsága. Pénteken: Egyenlőség. Szombaton: Radnóthy. Vasárnap délután: Egy szegény ifjú története. Vasárnap este: Radnóthy.

NÉPSZÍNHÁZ.

Október 6-ika.

Ábránytól. Szavajla Szirmai Imre. Boccaccio.

Nagy operette 3 felvonásban.
Személyek: Boccaccio Komlóssy Pierre Raskó Sikalda Pinter Beatrice Harmath Louisingi Pámán Isabella Dóry Lambortaccio Kovács Fiametta Ledofszky

Kezdetre 7 1/2 órakor.
Heti műsor: Jétekben: Boccaccio. Szombaton: Boccaccio. Vasárnap délután: Gyimesi vadlír. Vasárnap este: Boccaccio.

FŐVÁROSI ORFEUM

V. u. Nagymező-utca 17.
Theissen 11 éves hegedűművész Kaiser György, a berlini Metropole-színház tagja, The great Welland, komikus-zsonglőr, továbbá 14 akrobatá. Az előadás esti 8 órakor kezdődik. A téli kertben reggeli 5 óráig VORÓS ELEK cigányzenekara hangverseny.

ROKA P. PÁL

táncintézet
Szentkirályi-utca 6. sz.
Beiratások naponta.
Magánórak. Gyermekek-tanfolyam. Bostonkurzus.

SURÁNYI GYÓGYFÜCÜKORKA
kőhögés, rekedtség, mellbetegség ellen. 1 kg. 4 kor., 2 kg. 7 kor., 4 kg. 12 kor. utánvétel mellett bérmentve.
SURÁNYI SZALON-CÜKORKA
egyanazon árban.
SURÁNYI CÜKORKAGYÁR
NAGY-SURÁNY, Nyitra megye.

RÉSZLETRE

kaphatnak helyből évi lakok férfi öltönyöket és női konfekciókat, fehérneműt, chiffon, vászon és ágyneműt, ugyancsak szatiz-készleteket, főgöngyit, szőnyegeket és ággyterítkeket és a szakmájába vágó összes cikküket mérsékelt havi vagy havi részletlettel.

GOLDSCHMIED részlet-osztály főnökénél.
Budapest, Király-utca 41. szám.

lázos munkáért kitüntetve!

Czigány János
központi virág-nagykereskedése és csokor kőzetete
BUDAPEST,
Központi vásárosnak és Fővámház-tér 5. sz.
ALLANDÓ NAGY ÉLŐVIRÁGKOSZORÚ KIÁLLÍTÁS
Magyarország legnagyobb és legelőbb bevásárlási forrása. Sürgőnyeim: Csizány, Fővámter.
TELEFON 53-57.

Hazai gyártmány!

KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ PEZSGŐ!
Kleinoscheg Testvérek
cs. és kir. udvari szállítók pezsgő pincéi BUDAFOK.

KÉZMUNKA

képes árjegyzékem 270 oldalon, 3600 részletesen körülírt rajzban sorolja fel a női kézmunka összes anyagait és teljes utasítást nyújt azon vetőknek, akik megrendeléseiket személyesen megköszönnék. Kiváncra ingyen és bérmentve küldöm

Bérczi D. Sándor
kézmunka nagyiparos
Budapest, Király-utca 4.
VICTORIA elsőrendű kézi hímzőgép 6 korona.
„KOH-I-NOOR“
legjobb minőségű, géphímző-selyem, orsója 16 fillér
DAYSI-TU, szmymunka készítéséhez alkalmas készlet, használati utasítással K 3.50.

Részletre és készpénzre
BUTOR
Glück József asztalos, kárpitos, vas- és rézbutor-műhelyében
VII. ker., Wesselényi-utca 41. (a Ke rőss-utca sarkán.)
Saját szolid készítmények.

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs. Ne küldjék pénztárcát külföldre.

Legvalószínűbb nri ajándék (1/2 a természetes nagyságnál) szivarka szelence, gyufatartó, zsebkész, szivarvágó és író, valódi ezüstbő művészes kivitelben 52 korona. Kisebb összeállításban és pedig szelence, gyufatartó és szilpa 40 K. Remek kivitelű szivarka szelence, valódi ezüstből.
SCHÖNWARD IMRE
magyar órásmester és ékszergyáros, PÉCSÉTT 12.
Nagy képes árjegyzék ingyen.

A legjobb
KÁLYHÁT és KEMENCÉT
szállít:
HEIM H. csász. és királyi udvari szállító.
Budapest, Thonet-udvar.
Különlegességek: családi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Százszernél több van belőle használatban.
Valódi csak ezzel a védőjeggyel.
MEIDINGER-OFEN H. HEIM
Prospektus és költségvetést ingyen és bérmentve. Valódi kapható csak a gyárban vagy a főüzletben.
Eredetiben kaphatók csak a fenti helyen, vagy Bécs, I. Schwarzenbergstrasse 8.

Schmidt M.
szíjgyártó, nyerges és bérindós
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 25. sz.
Ajánlja saját gyártmányú kocsi és lovasz-szerszámait, mindenféle utasbőröndöt, pénz, szivartartó és cigarettatartó, tárcákat. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Árjegyzék bérmentve.

ŐSZI IDÉNY- UJDONSÁGOK.

1 doublel ulster	24 K.
1 téli ulster	33 "
1 téli kabát	35 "
1 téli öltöny	26 "
1 téli nadrág	7 "

és följebb.
Minden tiszta gyapjuból.
Óriási választék gyermekruhákban.
KOHN HEILMANN és FIAI
cs. és kir. udv. szállítók az „Angol szabó“-hoz
BUDAPEST, 12. IV., Károly-kört.
Az elkülönített osztályban (pince) sounterrain, lezártított OLCSÓ szabott árak.

Agulár Ignác

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rókus-kórház templomával szemben.
Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára.
Feltalálója a világhírű GUZIK-kenőcsnek, mely az egyedüli, ami a bőr repedését megövi.
Mindennem egy pár elegáns cipő-számtát kap ingyen. — Feltűnést keltenek kintő gazdák oszímám, melyek halhálgyallg teljesen vízmentesítetnek, miután elküldés előtt 24 órai vízpárárt állanak ki. — Minden oszímáért
Munkáscipő vízbőrből egy daraból, erős ... frt 2.80
Strapa-cipő erős vízbőrből, fűzős ... frt 3.-
Elegáns gavalier vir vagy serge, fűzős ... frt 3.50
Feltűnést keltenek kintő gazdák oszímám, melyek halhálgyallg teljesen vízmentesítetnek, miután elküldés előtt 24 órai vízpárárt állanak ki. — Minden oszímáért
Női erős borjúbőr engoszipő ... frt 2.80
Női elegáns zergo bőr fűzős vagy cupos ... frt 3.-
Elegáns box női fűzős vagy cupos ... frt 4.-
Elegáns női oroszalk fűzős vagy engoszipő ... frt 3.50
Gazdász-csizma, valódi bagariborból, egy daraból, halhálgyallg vízmentesítve, jóállás mellett, erős dupla-talppal ... frt 7.50
Borjúbőr nyelvcsizma, ánomabb kivitelben, vízmentes előálló erős talppal, elegáns ... frt 6.50
Gyermekek-csizma, erős vízből, seges dupla talppal, lakk-, bőrszárral, saját készítmény, 8 évűl 7 évig frt 2.20, 8 évűl 10 évig frt 2.50, 11 évűl 13 évig ... frt 3.50
Mindenkli, ki címét velem közli, egy tégely Guzik-kenőcsöt és több száz fényképpel ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kérészek, vagy a postát visszaküldöm. Postaküldés esetén 30 krajczár. Legvalószínűbb mérték, ha harisnyába egy papírlapra állva a lábaital körvonalait lerajzoljuk és ezután a valódi lemérjük.

Acetylen lámpák

koosi rad., Spritzbogen-, pózna-, asztali-, kereti-, udvari-, istálló- és kézi

Acetylen lámpák.
= Automobil lámpák. =

éjjeli szántásoknál gőzekre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József

BUDAPEST,
VI., Gyár-utca 10. sz.

(Andrássy-ut és Király-utca között).
Árjegyzék ingyen.
Törvényesen védv.

AGULÁR EDE

BUDAPEST,

Kerepesi-ut 22.

Uránia-színházzal szemben.

Páratlan ujdonságokkal

szolgálok tisztelt vevőimnek, amelyek több mint 300 eredeti fényképpel ellátott árjegyzékemben találhatóak fel, melyet bárkinek ingyen és bérmentve küldök. Mértékvetésnek elegendő, ha a lábat harisnyán állva körülrögzöljük. Csizmánál a felső lábszár vastag-

sága mérendő meg. Postaköltsék 30 kr. Meg nem felelő bármikor kicserélek, esetleg a pénzt visszaküldöm.

Kizárólag saját készítmény, nem gyári áru.

Hunkáncipő, borjúbőrből, egy darabból vagy, erős duplatáppal ... 3.- frt
Gavallér fűzőcipő borjúbőrből, ősi vagy téli kivitelben ... 3.50 frt
Gavallér fűzőcipő, legfinomabb szalonlak vagy orosz-lak bőrből, melegen bélelve ... 4.- frt
22 centiméter magas posztószára orosz-lak csoposipő, erős duplatáppal ... 3.- frt
Felsőnép szép szabású francia szöv. fűzős-gombos nőcipő varrott talppal ... 4.50 frt
Női orosz-lak, cngos- vagy fűzős-orosz-lakcipő, trikót-bélelve, erős talppal ... 3.50 frt

Amerikai boxcall fűzőcipő, elegáns szabás, előálló-talppal ... 4.50 frt
Felsőnép elegáns szabású, fém svédruhá v. gomboscipő ... 5.- frt
Női zergebőr, cngos vagy fűzős cipő, melegen bélelve ... 3.- frt
Amerikai boxcall, fűzős vagy gombos női cipő trikót-bélelve, igen finom ... 4.- frt
Felsőnép lábának bundabélelt fűzőcipő, fém kivitelben vagy szarvasbőr csoposipő 4.50 frt
Férfi sarócipő 1-50 minőség, nyeltes 2.50 frt
Női sarócipő 1-50 minőség, nyeltes 2.50 frt

Fekete lovagló vagy sár elleni lábtyűk (gamasi)
2 frt 50 kr. Disznóbőrből 3 frt 20 kr.

Begaria-csizma, egy darabból, bőrbélelve, háromsoros erős talppal, halbhályaggal, vízmentestve ... 7.50 frt
Gazdász-csizma, legerősebb borjúbőrből, halbhályaggal vízmentestve, dupla talppal 9.- frt

Erdélyi dárcosizma, csuklós begariabőrborítással, terdig erős szárral, melegen bélelve, háromsoros talppal ... 6.50 frt
Eros halinasizma, vízmentes, borjúbőrral borítva, meleg belés, háromsoros talppal 5.50 frt

Fuciszma erős víxbőrből, simabőr v. lakszárral dupla talppal:

3-5 évig 2 frt 20 kr., 6-8 évig 2 frt 30 kr., 8-12 évig 2 frt 50 kr., 12-15 évig 3.- frt

Gyermekcipők, erős zergebőrből, fűzős vagy gombos:

3 évig 1 frt 20 kr., 6 évig 1 frt 30 kr., 10 évig 2 frt 10 kr., 12 évig 2 frt 30 kr.

PARÁZK SZESZ

ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KECSKEMÉTEN. • GYÁRTMANYA

Kapható Budapest: **GYARMATHY G., IV., Calvin-tér 1. VOGEL GYULA, VI., Andrássy-ut 29** és vidéken minden első kelő fűszer- és csemege-üzletben.

Nagy butoreladás

kézpénz és hitelre

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (főtelep).

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar királyi Államvasutak
168.656/904. szám.
HIRDETÉMÉNY.
Dél-német osztrák-magyar vasúti kötélek.
Bajmók állomás felvétele a tojásra érvényes 4. sz. kivétel díjszabásába (II. rész 4., 5. és 6. füzet 1904. szeptember hó 1-10.).
A dél-német osztrák-magyar v. h. fennelt díjszabásában tojásra érvényes 4. sz. kvt. díjszabásába, 1904. október hó 1-10.ig való hatályalyl Bajmók állomás felvételeit.
Az 5000 és 10.000 kg.-kint feladott szállítmányokra a díjtételek akként képezetnek, hogy a Pozsony állomásra fennálló díjtételekhez 100 kg.-kint 146 fennig toidalekőszeg adandó hozzá.
Budapest, 1904. szeptember hóban.
A magyar királyi Államvasutak nevében is.

Hydrochromin

a legjobb homlokzati falfesték szíras por, mely csupán hideg vízzel, minden egyéb pótlék nélkül vegyire, már is festésre kész. A „Hydrochromin”-nal való máz szagtalan, rendkívül gyorsan szárad, évek multával sem veszíti el színét, már néhány nap múlva mosható, gázoknak, esőnek, sivatáros időjárásnak ellenálló, az olajfestés összes előnyeit magában foglalja, s alig kerül többbe mint a mászszal, vagy enyvéstéffel való festés. A festék homlokzatos és lakóház belhelyiségeire igen alkalmas és bármely szíllár alapon, így méss-, gyps- és cément vakolatban, téglaán, kővön, fán, bádagon, vason stb. beválk. A Hydrochromin” a legolcsóbb festék és egy 17-cm-ter területnek vele való befestése körülbelül 5 fillérbe kerül. Bármely szímben kapható. Tájékoztatóval, mintával és árjegyzékkel kívánatra bérmentve és ingyen szolgálunk.
— Kapható Budapesten a következő cégekknél: —
Bilek Rezső VI., Váci-körút 59. sz. — Hartmann A. Vilmos V., Lipót-körút 5. sz. — Klein és László VII., Károly-körút 5. sz. — Krayer E. és Társa V., Váci-körút 6. sz. és főköztelében. — Patay és Förstner VI., Uj-utca 20. sz. — Strobenz Testvérek Rézvényvtársaság IX., Üllő-utca 89. sz. — Strobenz és Orth VII., Király-utca 43-45. — Szende Adolf IV., Perenc József rakp. 22.

67417. I/1a szám.

Fenyőtutajfa eladás

(1000 köbméteres részletekben.)

A máramrosszigeti m. kir. erdőigazgatóság irodájában
1904. évi október 26-án, d. e. 10 órakor
az 1905. év folyamán a boesko-lonkai rakpartokra letűzajozandó mintegy 110.000 köbméter fenyő haszonfának egyezer köbméteres részletekben és pedig a bogdán-fehértiszai 1-52-ik, a mezőháti 1-28 és a vaséri 1-30-ik számu egyezer köbméteres részletnek eladása iránt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.
Minden egyezer köbméteres részlet külön-külön értékesítési tárgyat képezvén, csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyekben csak egy határozottan megnevezett számu részletre tétetik ajánlat és amelyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtattak be az árverező-bizottságnál.
Bánatpénz gyanánt minden egyes részlet után kézpénzben vagy állampapirokban egyezer korona teendő le, illetve csatlaladó az írásbeli ajánlatához. Ez az összeg az árverés eredményének jóváhagyása után 2000 kor. biztosítékra egészítendő ki.
Kikiáltási árak: a Tiszamenten elfogadott szokványi egységi árak (1888-1889. évi árjegyzék tételei). A kikiáltási egységárrakkal szemben számokkal és betűkkel egész és tizedrészes százalékokban fejezndők ki a megajánlott egységárrak.
Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmívelésügyi ministerium erdészeti segédhivatalában, a máramrosszigeti erdőigazgatóságnál és a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál, valamint e két kerület valamennyi erdőigazgatóságnál és farkraktárgondnokságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
A feltételek ezenkívül a következő városok, illetve községek előljárásaihoz is megküldettek: Tiszaujllak, Beregszász, Vásáros-Namény, Tokaj, Tiszalucz, Tiszafüred, Tiszalök, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tiszaföldvár, Csongrád, Szentes, Hódmezővásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbecse, Tittel és Zimony.
M. kir. Földmívelésügyi Minister.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
~ Kávé, tea, étel vagy szeszcs italban egyformán adható az Ivó tudta nélkül. ~

A Cozaport itthet ér, mlant a világ minden szőszese a tartozódásról, mert csodálatos ellenzerevő teszi az izakónak a szeszcs italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az Ivónak tudnia nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtji mi okozta javulását.
Nem régen egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte:
„Igen, én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Polytonos félelem, aggodalom és kétségbeesség, szegénység és becsületesség és szegénység kitépette életem! De minék is mentem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát gondterhes tüszelyét örömpalotává tudja varázsolni?”
Coza a csodálatos szert behatlette ki ismét, sok sok ezer férfi Coza a szegénység és becsületesség megmenet, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalombert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.
Az intézet, mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díj- és költségmentesen küldi, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kérésükednek, hogy az egészre teljesen ártalmatlan.
COZA INSTITUTE (Dept. 17), 71, High Holnbrn, London, W. C. ANGLIA.
(Levelek 26 fillér levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

